

- SENAT -

Broj: 01-8-1/22

Sarajevo, 15. 06. 2022. godine

Z A P I S N I K
SA 13. TEMATSKE SJEDNICE SENATA
UNIVERZITETA U SARAJEVU ODRŽANE 15. 06. 2022. GODINE

Prisutni članovi/članice Senata: prof. dr. Rifat Škrijelj, rektor Univerziteta u Sarajevu, prof. mr. Srđa Hrisafović (po ovlaštenju), prof. mr. Faruk Lončarević, prof. dr. Aida Idrizbegović-Zgonić (po ovlaštenju), prof. dr. Eldin Mehić (po ovlaštenju), prof. dr. Ahmet Alibašić, prof. dr. Jasmin Ahić, prof. dr. Sead Turčalo, prof. dr. Ahmed Ahmić (po ovlaštenju), prof. dr. Arzija Pašalić, prof. dr. Tanja Dujić (po ovlaštenju), prof. dr. Kenan Šljivo, prof. dr. Samir Dolarević, prof. dr. Nermina Babić (po ovlaštenju), prof. mr. Ališer Sijarić, prof. dr. Daniel Maleč, doc. dr. Almir Toroman (po ovlaštenju), prof. dr. Zinka Grbo, prof. dr. Nusret Drešković, prof. dr. Mirjana Gojkov-Vukelić (po ovlaštenju), prof. dr. Muhamed Bajrić (po ovlaštenju), prof. dr. Jasmin Omeragić (po ovlaštenju), prof. dr. Naris Pojskić, dr. sc. Adnan Kadrić, prof. dr. Rasim Muratović, dr. sc. Sedad Bešlija, dr. sc. Erna Ramić-Kunić (po ovlaštenju), prof. dr. Enra Mehmedika-Suljić (po ovlaštenju), mr. sc. Biljana Zarić (po ovlaštenju), prof. dr. Emir Tahirović, te predstavnici Udruženja Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu: Faruk Dević, predsjednik, Emin Zaimović, Adi-Selman Hajrić (po ovlaštenju) i Lamija Goro (po ovlaštenju).

Ostali prisutni: prof. dr. Dženana Husremović, prorektorica za nastavu i studentska pitanja, prof. dr. Enita Nakaš, prorektorica za međunarodnu saradnju, prof. dr. Dušanka Bošković, prorektorica za kvalitet, prof. dr. Mirza Dautbašić, prorektor za naučnoistraživački rad, prof. dr. Tamara Karača-Beljak, prorektorica za umjetnost, kulturu i sport, te Kenan Filipović, generalni sekretar i Berina Smajlović-Doljančić, rukovoditeljica Službe za pravne poslove.

Odsutni članovi/članice Senata: prof. dr. Jasmin Velagić, prof. dr. Haris Alić, prof. dr. Darko Tomašević, prof. dr. Izet Bijelonja, te, Naida Bašić, Rijad Kaniža i Damir Džubur, predstavnici Udruženja Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu.

Sjednica je počela u 13:00 sati.

Utvrdjeno je da od ukupno 41 člana Senata sjednici prisustvuje 34 članova Senata, od toga 15 članova sa ovlaštenjem koje se nalazi u dokumentaciji Senata.

Sjednicom je predsjedavao prof. dr. Rifat Škrijelj, rektor Univerziteta u Sarajevu.

Prof. dr. Rifat Škrijelj pozvao je članove Senata da se izjasne o predloženom dnevnom redu.

Jednoglasno je usvojen slijedeći

DNEVNI RED:

1. Utvrđivanje amandmana Univerziteta u Sarajevu na Nacrt Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo
2. Informacija o statusu novih studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu

TOK SJEDNICE:

Ad-1.

Utvrđivanje amandmana Univerziteta u Sarajevu na Nacrt Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo:

Gosp. Faruk Dević, predsjednik Udruženja Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu zatražio je pojašnjenje zašto u ponuđenim prijedlozima amandmana na Nacrt ZVO nisu inkorporirani dostavljeni amandmani Udruženja Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu.

Prof. dr. Rifat Škrijelj je dao riječ prof. dr. Narisu Pojskiću, zamjeniku predsjednika Komisije za obradu prijedloga amandmana dostavljenih sa organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu na Nacrt ZVO.

Prof. dr. Naris Pojskić je na početku svog izlaganja naglasio da mandat Komisije nije bio da mijenja tekstove amandmana već da iste sumira i sistematizuje.

Istakao je da su organizacione jedinice imale rok da putem vijeća organizacionih jedinica dostave Univerzitetu u Sarajevu usaglašene primjedbe i prijedloge na tekst Nacrta ZVO zaključno sa 09. 06. 2022. godine, te je u tom smislu 15 organizacionih jedinica dostavilo svoje amandmane, uz napomenu da je i Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, koji nema svojstvo organizacione jedinice, dostavio svoje amandmane koje je Komisija razmotrila kroz amandmane Medicinskog fakulteta budući da su bili isti. Također je istakao da je Udruženje Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu, koji nema svojstvo organizacione jedinice, dostavio svoje prijedloge, primjedbe i komentare na Nacrt ZVO. Komisija nije razmatrala dostavljene amandmane s obzirom da je Udruženje Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu u istim izjavio negativno mišljenje na Nacrt ZVO. Međutim, naglasio je da je prilikom razmatranja svih amandmana koji su se ticali studenata odnosno studiranja studentica prorektorica, u svojstvu članice Komisije, aktivno sudjelovala u utvrđivanju prijedloga amandmana Univerziteta u Sarajevu.

Prof. Pojskić je istakao da je u odnosu na dostavljanje amandmane organizacionih jedinica Komisija izvršila sljedeću kategorizaciju:

- a. Amandmani obrazloženi i utemeljeni koji se upućuju Senatu na usvajanje

- b. Amandmani koji tematiziraju složena pitanja te zahtijevaju posebno i pojedinačno odlučivanje Senata
- c. Amandmani koji se odbacuju jer ne sadrže „obrazloženje“, „prijedlog teksta amandmana“, kao i „konfliktni amandmani“, odnosno dostavljeni prijedlozi koji su nepotpuni, te su izvan mandata Komisije i nisu razmatrani

Prof. dr. Naris Pojskić završavajući svoje obraćanje istakao je da se u materijalu današnje sjednice nalaze prijedlozi amandmana koji su obrazloženi i utemeljeni i koji se upućuju na usvajanje Senatu u ukupnom broju od 56, kao i prijedlozi amandmana koji tematiziraju složena pitanja te zahtijevaju posebno i pojedinačno odlučivanje Senata u ukupnom broju od 14.

Zatim je prof. dr. Rifat Škrijelj otvorio diskusiju.

Gđa. mr. sc. Biljana Zarić, predstavnica Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH, po ovlaštenju, zatražila je da pročita članovima Senata obraćanje kolektiva Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH u kontekstu razmatranja Nacrta ZVO, kao i činjenice da NUBBiH još uvijek nema potpisan sporazum sa Univerzitetom u Sarajevu kojim bi se regulisala međusobna prava i obaveze.

Gospodin Kenan Filipović osvrnuvši se na izlaganje mr. sc. Biljane Zarić istakao je da je Univerzitet u Sarajevu u procesu definiranja novih modela putem kojih bi se finansirale različite nastavne, naučnoistraživačke i istraživačke baze Univerziteta, te da se pitanje Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH najprije mora definirati kroz razgovore sa Vladom Kantona Sarajevo i na taj način precizirati aktivnosti koje bi prethodile usaglašavanju prijedloga ugovora. Gosp. Filipović je istakao da je to složen i zahtjevan proces koji traži veliki angažman, prije svega Vlade Kantona Sarajevo u kontekstu osiguranja nedostatnih sredstava, te je teško precizirati vremenski okvir u kojem bi se navedeno moglo realizirati.

Prof. dr. Rifat Škrijelj sugerisao je da NUBBiH svoje prijedloge amandmana direktno prosljedi Osnivaču. Također je istakao da Univerzitet u Sarajevu stoji na raspolaganju za sva pitanja koja NUBBiH dogovori sa nivoima vlasti, a koja se mogu riješiti preko Univerziteta.

Prof. dr. Enra Mehmedika-Suljić je u kontekstu odredbe člana 67. stav (5) Nacrta ZVO, kao i činjenice da amandman Medicinskog fakulteta i KCUS-a nije uobziren, naglasila da je ponuđeni kriterij za uskraćivanje članstva u Vijeću organizacione jedinice diskriminatoran i neprihvatljiv. Prof. dr. Enra Mehmedika-Suljić je u kontekstu navedenog konstatovala da mandat Komisije nije bio odbacivanje blagovremenih amandmana koje je dostavio Medicinski fakultet i KCUS.

Prof. dr. Nermina Babić se nadovezala na diskusiju prof. dr. Enre Mehmedike-Suljić kao i na odredbe člana 25. stav (2) i člana 111 stav (2) tačke e) i f).

Prof. dr. Sead Turčalo je diskutirao o formulacijama člana 32. stavovi (2) i (3), člana 64. stav (9), člana 67. stav (2) i člana 40. Nacrt ZVO.

Prof. dr. Arzija Pašalić je u kontekstu diskusija prof. dr. Enere Mehmedike-Suljić i prof. dr. Nermin Babić istakla da formulacije koje je predložio Medicinski fakultet nisu bile od interesa da budu predložene ispred Univerziteta u Sarajevu, ali što ne limitira da Medicinski fakultet i KCUS svoje amandmane prosljede izravno Osnivaču.

Gosp. Faruk Dević je u kontekstu prethodnih diskusija istakao da se nadao da će procesi oko prijedloga amandmana Univerziteta na Nacrt ZVO teći demokratičnije i transparentnije.

U nastavku, učešće u diskusiji su uzeli prof. dr. Samir Dolarević, prof. dr. Eldin Mehić, prof. dr. Enita Nakaš, prof. dr. Dženana Husremović, prof. dr. Naris Pojskić, prof. mr. Ališer Sijarić.

Nakon što je prof. dr. Rifat Škrijelj zaključio diskusiju, pozvao je članove Senata da se izjasne o amandmanima iz kategorije A - *Amandmani obrazloženi i utemeljeni koji se upućuju Senatu na usvajanje*.

Uz 26 glasova „Za“ i 6 „Suzdržanih“ glasova usvojeni su amandmani iz kategorije A, kako slijedi¹:

A - KATEGORIJA AMANDAMANA

- 1. OPĆE ODREDBE - član 1. stav (2) Nacrta ZVO** koji glasi: „Cilj ovog zakona je stvoriti institucionalni okvir koji će omogućiti transformaciju i ojačati tekući proces digitalizacije visokog obrazovanja, što će dovesti do stvaranja modernog eko-sistema nauke, visokog obrazovanja, inovacija i poduzetništva, uz objedinjavanje infrastrukture, ljudi, inicijativa i institucija u mrežu koja integrira fizički i kibernetički prostor, omogućavajući harmoniziranje sa Evropskim prostorom visokog obrazovanja, a što je definisano Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju EU (1.6.2015).“

Prijedlog izmjene člana 1. stava (2) Nacrta ZVO glasi:

„Cilj ovog zakona je stvoriti institucionalni okvir koji će omogućiti efikasan sistem visokog obrazovanja utemeljen na sinergiji nauke, digitalizacije, inovacije uz objedinjavanje infrastrukture, ljudi, inicijativa i institucija u mrežu koja integrira fizički i kibernetički prostor, omogućavajući harmoniziranje sa Evropskim prostorom visokog obrazovanja, što je u skladu sa obavezama koje je Bosna i Hercegovina preuzela na osnovu relevantnih međunarodnih sporazuma.“

Komentar:

Rješenje utvrđeno u stavu (2) nije harmonizirano s predmetom Zakona te nomotehnikom prilikom izrade propisa. Glavni dio Zakona sadrži normativnu razradu koja omogućava ostvarivanje postavljenih ciljeva koji proizilaze iz predmeta. Upitno je da li je ovaj stav uopće potreban jer su u članu 7. definirani ciljevi visokog obrazovanja. Mogu li ciljevi Zakona o visokom obrazovanju biti drugačiji od ciljeva visokog obrazovanja? Odredba je konglomerat svega, a naročito je sporan termin „eko-sistem nauke“. Ne može „tekući proces digitalizacije“ biti osnovni cilj ovog zakona. Odredba u cjelini treba biti manje tehnicizirana. Treba brisati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji istina u članu 100. ima odredbe o obrazovanju ali npr. upućuje na Bolonjsku deklaraciju. Evropski prostor visokog obrazovanja definiran

¹ Prof. dr. Sead Turčalo je u okviru amandmana iz kategorije A bio suzdržan u vezi sa amandmanima za dva člana Nacrta ZVO

mnogim deklaracijama, rezolucijama čiji je potpisnik BiH pa bi trebalo izvršiti upućivanje na međunarodne sporazume općenito.

2. OPĆE ODREDBE - član 3. Nacrta ZVO kojim se utvrđuju definicije.

a) tačka c) Nacrta ZVO koja glasi:

„akademsko zvanje/akademska titula“ znači titula koja se stječe nakon završenog određenog stepena obrazovanja. Nakon prvog ciklusa stječe se akademska titula bakalaureat/baccalaureat/bachelor sa naznakom oblasti, nakon drugog ciklusa stječe se zvanje magistar sa naznakom oblasti, a nakon trećeg ciklusa stječe se titula doktora nauka/umjetnosti;“

Prijedlog izmjene: Brisati riječ „akademsko zvanje“.

Komentar: Razdvojiti pojmove akademsko zvanje/akademska titula – da bude jasno šta se odnosi na akademsko zvanje (docent, vanredni profesor, a šta na bachelor, master, diplomirani...)

Obrazloženje: Akademsko zvanje/akademska titula se različito interpretira kroz Zakon te je potrebno to detaljnije urediti.

b) tačka e) Nacrta ZVO koja glasi:

„bibliotečka djelatnost“ – kroz bibliotečku djelatnost Univerzitet podupire temeljnu misiju naučne i obrazovne djelatnosti Univerziteta. Univerzitet razvija jedinstveni bibliotečki-informacijski sistem;“

Prijedlog izmjene: Brisati rečenicu: „Univerzitet razvija jedinstveni bibliotečki-informacijski sistem;“

Komentar: Zakonodavac mora definirati ovaj pojam, a ne u poglavlju definicije nametati obavezu razvoja bibliotečko-informacionog sistema.

Obrazloženje: Nejasno je šta je zakonodavac ovim htio – niti je obrazložen pojam, niti se kasnije spominje u Zakonu.

c) tačka gg) Nacrta ZVO koja glasi:

„nastava na daljinu (*online* nastava)“ znači nastava u kojoj se nastavni proces odvija uz pomoć kompjuterskih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala. Uključuje sinhronne oblike nastave (predavanja u realnom vremenu) i asinhronne oblike nastave (studiji/učenje na daljinu);“

Prijedlog izmjene: „učenje na daljinu (*distance learning*)“ znači procese nastave koji se, između ostalog, odvijaju uz pomoć kompjuterskih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala i podrazumijevaju da nastavno osoblje i studenti nisu u svakodnevnom fizičkom kontaktu. Online nastava je jedan od vidova nastave na daljinu koji u sebi sadrži sinhronne oblike

nastave (predavanja u realnom vremenu) i asinhrono oblike nastave (studiji/učenje na osnovu snimljenih audio/video ili objavljenih tekstualnih materijala);“

Komentar: Nastavu na daljinu ne treba definirati samo kao online nastavu i ograničiti na nastavu koja se izvodi uz primjenu kompjuterskih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala. I nastava u učionici se može odvijati uz primjenu kompjuterskih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala.

Obrazloženje: Online nastava je samo jedan od vidova/tehnika učenja na daljinu i uži je pojam od pojma nastava na daljinu. Također, pominje se i učenje na daljinu pa bi dobro da se izbjegne definiranje nastave na daljinu pomoću pojma učenja na daljinu.

d) tačka rr) Nacrta ZVO.

a. Prijedlog izmjene glasi:

Da se u članu 3. Nacrta ZVO nakon alineje rr) doda nova alineja koja glasi:

„Odgovorni nastavnici su nastavnici koje je Vijeće organizacione jedinice utvrdilo kao nastavnika odgovornog za organizaciju i unos ocjena predmeta odgovarajućeg ciklusa studija.“

Komentar: U kasnijem tekstu dokumenta po prvi put se uopće pojavljuje pojam „Odgovorni nastavnici“ - u stavu 5. člana 67.

e) tačka nnn) koja glasi:

„vanredni studij“ znači model studiranja uz rad koji podrazumijeva prilagođeni nastavni plan i program te nastavni proces prilagođen prema obavezama studenata;“

Prijedlog izmjene: Brisati riječi „uz rad“.

Komentar: Da li „vanredni studij“ vezati samo uz pojam studiranja uz rad? Da li to znači da neko ko ne radi ne može studirati u svojstvu vanrednog studenta? Da li znači da bi neko mogao upisati vanredni studij da mora priložiti potvrdu da je zaposlen? Da li je student dužan obavještavati Fakultet o statusnim promjenama po pitanju zaposlenja – da li vanredni student kada ostane bez posla mora preći na oblik redovnog (finansirajućeg ili samofinansirajućeg) studija?

f) U članu 3. Nacrta ZVO dodati nove definicije pojmove „akademska godina“ i „studijska godina“.

„**Akademska godina** – jednogodišnje razdoblje čiji početak i završetak utvrđuje visokoškolska ustanova svojim akademskim kalendarom.“

„**Studijska godina** – godina studija koju student upisuje u određenoj akademskoj godini.“

3. OPĆE ODREDBE - **član 6. Nacrta ZVO** koji glasi: „Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju akteri visokog obrazovanja, odnosno visokoškolske ustanove u skladu s ovim zakonom.“

Prijedlog izmjene glasi: „Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju visokoškolske ustanove u skladu s ovim zakonom.“

Komentar: Termin „akteri“ nije pravna terminologija, potrebno brisati.

Obrazloženje: Brisati riječ „akteri visokog obrazovanja“ kao laičku terminologiju.

4. OPĆE ODREDBE - **član 7. tačka) Nacrta ZVO** koji glasi:

„Ciljevi visokoškolskog obrazovanja su naročito:

- g) olakšanje pristupa visokom obrazovanju za sve zainteresirane, s ciljem poticanja raznolikosti studentske populacije, čime će se povećati učešće visokoobrazovanih stanovnika, dok će tržište rada biti fleksibilnije i prilagođenije radikalnoj transformaciji Planeta;“

Prijedlog izmjene: Brisati dio rečenice nakon riječi populacije koji glasi „čime će se povećati učešće visokoobrazovanih stanovnika, dok će tržište rada biti fleksibilnije i prilagođenije radikalnoj transformaciji Planeta;“

Komentar: Šta se podrazumijeva pod pojmom „dok će tržište rada biti fleksibilnije i prilagođenije radikalnoj transformaciji Planeta“?

5. OPĆE ODREDBE - **član 8. stav (1) tačka a) i b) Nacrta ZVO** koje glase:

„Visoko obrazovanje se zasniva na sljedećim principima:

- a) akademske slobode;
- b) autonomija i samouprava visokoškolskih ustanova;”

Prijedlog izmjene glasi: „Akademske slobode i autonomija visokoškolskih ustanova“.

Komentar: Spojiti tačke a) i b).

Obrazloženje: Autonomija predstavlja institucionalni oblik akademske slobode, a samouprava je suštinski element autonomije visokoobrazovnih ustanova.

6. OPĆE ODREDBE - **član 13. Nacrta ZVO** koji glasi:

„Član 13.

(Pristup visokom obrazovanju)

- (1) Pristup visokom obrazovanju imaju sva lica koja su završila četvorogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini, kao i lica koja su završila srednju ili odgovarajuću

školu u inostranstvu sa srednjoškolskom obrazovnom ispravom koja daje pristup visokom obrazovanju u zemlji u kojoj je stečena.

- (2) Pristup visokom obrazovanju ne može biti ograničen direktno ili indirektno na osnovu spola, rodnog identiteta, rase, seksualne orijentacije, fizičkog ili drugog nedostatka, bračnog stanja, boje kože, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog porijekla, veze s nekom nacionalnom zajednicom, imovine, broja godina ili nekog drugog statusa.“

Prijedlog izmjene člana 13. Nacrta ZVO glasi:

„Član 13.

(Pravo na visoko obrazovanje)

- (1) Pravo na visoko obrazovanje imaju sve osobe koje su završile četverogodišnju srednju školu u BiH, kao i osobe koje su završili srednju školu u inozemstvu bez bilo kojeg oblika diskriminacije na osnovu pravom nedozvoljenih osnova razlikovanja.
- (2) Pristup visokom obrazovanju je pravo kvalificiranih kandidata da podnesu zahtjev i da učestvuju u postupku prijema na visokoškolske ustanove.
- (3) Kvalifikacija koja omogućava pristup visokom obrazovanju je svaka diploma, svjedodžba ili druga obrazovna isprava koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se potvrđuje da je uspješno završen obrazovni program, a nositelju kvalifikacije daje pravo učešća u postupku prijema na visoko obrazovanje.
- (4) S ciljem podsticanja pune socijalne integracije i učešća u životu zajednice osoba sa onesposobljenjem, u skladu sa svojim mogućnostima visokoškolske ustanove poduzimaju mjere za pristup obrazovanju tim kategorijama.“

Komentar: Postojeći sadržaj u članu 13. mijenjati – određenja u članu 13. treba uvezati sa pravom na visoko obrazovanje.

Obrazloženje: Imajući u vidu sadržaj odredbi u članu 13. i članu 14., objedinjavanjem suštine, doći će se do smislenih odredbi.

Alternativni prijedlog izmjene član 13. Nacrta ZVO.

Izmjena stava (2) i dopuna novog stava (3) koji glase:

- (2) „Pristup visokom obrazovanju ne može biti ograničen direktno ili indirektno na osnovu spola, rodnog identiteta, rase, seksualne orijentacije, fizičkog ili drugog nedostatka, bračnog stanja, boje kože, jezika, religije ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog etničkog ili socijalnog porijekla, veze s nekom nacionalnom zajednicom, imovine, broja godina ili nekog drugog statusa.
- (3) Izuzeci od primjene odredbe sadržane u stavu (2) ovog člana dopušteni su u skladu s članom 5. stavom (h) Zakona o zabrani diskriminacije (Službeni glasnik BiH, br. 59/09) i članom 2. stavom 2. Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica (Službeni glasnik BiH, br. 5/04), s obzirom na specifičnosti teoloških fakulteta.“

Komentar: Neophodno je dodavanjem stavka (3) članku 13. predvidjeti izuzimanje teoloških fakulteta od važenja odredbe sadržane u stavku (2) ovog članka u onom dijelu u kojem bi njena primjena bila u suprotnosti sa Zakonom o zabrani diskriminacije u BiH („Službeni glasnik BiH, broj: 59/09, 66/16) i Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 5/04).

Obrazloženje: Isključenje mogućnosti ograničavanja pristupa visokom obrazovanju na temelju pojedinih kategorija navedenih u članku 13. stavu (2) (npr. vjeroispovijest, seksualna orijentacija) u koliziji je s principom religijske autonomije, odnosno pravom na slobodu religije, vjere ili uvjerenja crkava i vjerskih zajednica koje su osnivači teoloških fakulteta i koje su nad njima zadržale i zadržavaju upravljačka prava. Sukladno članku 5. stavku h) Zakona o zabrani diskriminacije u BiH ne smatra se diskriminacijom različito postupanje ako je ono prisutno „u djelovanju koje je u skladu s naukom i poslovanjem registriranih crkava i vjerskih zajednica u BiH, kao i druge javne ili privatne organizacije koje djeluju u skladu s ustavom i zakonima, ako to zahtijevaju vjerske doktrine, uvjerenja ili ciljevi“. Prema članku 2. stavku 2. Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH, „nije diskriminacija, zasnovana na vjeri ili uvjerenju, pravljenje razlikovanja i prednosti od strane crkava i vjerskih zajednica u poštivanju religijskih obveza i potreba, unutar njih samih, kada crkve i vjerske zajednice ocijene da je to potrebno.“

Sukladno zaključenim ugovorima između crkava/vjerskih zajednica (Vrhbosanske nadbiskupije) i Vlade Kantona Sarajevo o položaju teoloških fakulteta u sastavu Univerziteta u Sarajevu, oni svoju djelatnost vrše u skladu s propisima koji u Kantonu Sarajevu reguliraju djelatnost visokog obrazovanja, ali i Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini, propisima crkava/vjerskih zajednica koje su njihovi osnivači, kao i odredbama Temeljnog ugovora između Svete Stolica i Bosne i Hercegovine.

Komentar:

a) Potrebno je terminologiju u članu 13. stavu (2) uskladiti sa međunarodnim standardima ljudskih prava, uključujući i Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.

b) Također, potrebno je dodavanjem stava (3) članu 13. predvidjeti izuzimanje teoloških fakulteta od važenja odredbe sadržane u stavu (2) ovog člana u onom dijelu u kojoj bi njena primjena bila u suprotnosti sa Zakonom o zabrani diskriminacije u BiH i Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH.

Obrazloženje:

a) Termin „vjeroispovijest“ potječe iz socijalističkog zakonodavstva koje je uređivalo religijsku sferu u društvu i položaj vjerskih zajednica. U međunarodnim instrumentima ljudskih prava, uključujući Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, koriste se termini „religija“ i „uvjerenje“.

b) Isključenje mogućnosti ograničavanja pristupa visokom obrazovanju na temelju pojedinih kategorija navedenih u članu 13. stavu (2) (npr. vjeroispovijest, seksualna orijentacija) u koliziji je sa principom religijske autonomije, odn. pravom na slobodu religije ili uvjerenja crkava i vjerskih zajednica koje su osnivači teoloških fakulteta i koje nad njima zadržavaju upravljačka prava. Shodno članu 5. stavu h) Zakona o zabrani diskriminacije u BiH, ne smatra se diskriminacijom različito postupanje ako je ono prisutno „u djelovanju koje je u skladu s

naukom i poslovanjem registriranih crkava i vjerskih zajednica u BiH, kao i druge javne ili privatne organizacije koje djeluju u skladu sa ustavom i zakonima, ako to zahtijevaju vjerske doktrine, uvjerenja ili ciljevi“. Prema članu 2. stavu 2. Zakonu o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH, „nije diskriminacija, zasnovana na vjeri ili uvjerenju, pravljenje razlikovanja i prednosti od strane crkava i vjerskih zajednica u poštivanju religijskih obaveza i potreba, unutar njih samih, kada crkve i vjerske zajednice ocijene da je to potrebno.“ Shodno zaključenim ugovorima između crkava/vjerskih zajednica i Vlade Kantona Sarajevo o položaju teoloških fakulteta u sastavu Univerziteta u Sarajevu, oni svoju djelatnost vrše u skladu sa propisima koji u Kantonu Sarajevu regulišu djelatnost visokog obrazovanja, ali i Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini i propisima crkava/vjerskih zajednica koje su njihovi osnivači.

7. OPĆE ODREDBE - član 14. Nacrta ZVO koji glasi:

„Član 14.

(Zabrana diskriminacije)

- (1) Visokoškolska ustanova ne smije, neposredno ili posredno, po bilo kom osnovu:
 - a) ograničiti pristup visokom obrazovanju ako su ispunjeni zakonski uslovi;
 - b) diskriminirati pojedinog ili grupe studenata u bilo kojoj vrsti ili aktivnosti nastavnog procesa;
 - c) diskriminirati nastavnike i saradnike u pogledu izbora, napredovanja, učešća u nastavnom i naučnom, odnosno umjetničkom radu ili u postupku angažovanja na drugim visokoškolskim ustanovama i njihovim članicama.
- (2) Pojedini slučajevi pozitivne diskriminacije ili pogodovanja dozvoljeni su samo onda i u mjeri u kojoj je to izričito predviđeno zakonom.“

Prijedlog izmjene glasi:

„Član 14.

(Ravnopravnost i zabrana diskriminacije)

- (1) U obavljanju svoje djelatnosti visokoškolske ustanove osiguravaju zaštitu i promicanje jednakosti bez diskriminacije po bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi (zaštićenom svojstvu) kao što su: rasa ili etnička pripadnost ili boje kože, spol, jezika, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovno stanje, članstvo u sindikatu, obrazovanje, društveni položaj, bračnog ili porodični status, dob, zdravstveno stanje, invaliditet, genetsko naslijeđe, rodni identitet, seksualna orijentacija ili po nekom drugom ličnom svojstvu, položaju ili okolnosti.
- (2) Visokoškolske ustanove osiguravaju jednakost u mogućnostima i tretmanu svom osoblju i studentima i jednak tretman svih organizacionih jedinica u vršenju utvrđenih ovlaštenja.
- (3) Diskriminacijom se smatra svako različito postupanje ukoliko nema razumno i objektivno opravdanje, odnosno ukoliko ne slijedi zakoniti cilj ili ako nema razumnog odnosa proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi postići.“

Komentar: Određenja u članu 14. moraju biti harmonizirana sa pojmovima i kategorijama: jednakog postupanja i zabrane diskriminacije.

8. DIO PRVI: OPĆE ODREDBE, član 15. stav (1) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (1) „Unutar visokoškolske ustanove nije dozvoljeno političko i vjersko organizovanje i djelovanje, pri čemu se garantuju sva vjerska prava i slobode svim subjektima koji rade i djeluju na univerzitetu.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (1) „Unutar visokoškolske ustanove nije dozvoljeno političko organizovanje i djelovanje.“

Komentar: Odredba je u suprotnosti s pravom na slobodu religije ili uvjerenja zajamčenim članom 9. Evropske konvencije o ljudskim pravima, članom II stavom 3. alinejom g) Ustava Bosne i Hercegovine i Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini. Prema važećem Zakonu o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (član 7. stav (5)), „na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici nije dozvoljeno političko organizovanje i djelovanje“, dok se zabrana vjerskog organizovanja i djelovanja ne spominje, te je nejasno zbog čega je predlagač Nacrta Zakona o visokom obrazovanju pridodao kategoriju vjerskog organiziranja.

Obrazloženje: Prema članu 9. Evropske konvencije o ljudskim pravima koja čini sastavni dio Ustava BiH, pravo na slobodu religije ili uvjerenja obuhvata, između ostalog, slobodu da se religija ili uvjerenje manifestira „sam ili zajedno sa drugima i javno i privatno“. Shodno praksi Evropskog suda za ljudska prava, a u vezi s tumačenjem članova 9. i 11. Evropske konvencije o ljudskim pravima, pravo na slobodu religije ili uvjerenja obuhvata i pravo na vjersko udruživanje i organiziranje. Sloboda manifestiranja religije ili uvjerenja može, prema članu 9. stavu 2. Evropske konvencije o ljudskim pravima, podlijegati samo onim ograničenjima koja su predviđena zakonom i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu javne sigurnosti, zaštite javnog poretka, zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih. Odredba sadržana u članu 15. stavu (1) Nacrta Zakona o visokom obrazovanju predstavlja neopravdano ograničavanje slobode manifestiranja religije studenata i osoblja visokoškolskih ustanova. Vjersko organiziranje studenata na visokoškolskim ustanovama u zemljama razvijene liberalne demokratije redovna je pojava (primjeri vjerskog organiziranja: The Oxford University Islamic Society (Islamsko društvo Univerziteta Oxford), The Oxford University Catholic Society (Katoličko društvo Univerziteta Oxford), University of Michigan Muslim Students' Association (Udruženje muslimanskih studenata Univerziteta Michigan), Australian National University Muslim Student Association (Muslimanska studentska asocijacija Australijskog nacionalnog univerziteta i dr.).

Obrazloženje: U području antidiskriminacijskog prava i ovaj Zakon mora biti usklađen sa zahtjevima koji u ovom području proizlaze iz Zakona o zabrani diskriminacije, Zakona o ravnopravnosti spolova i drugih federalnih zakona koji reguliraju zabranu diskriminacije.

9. DIO TREĆI: STRATEGIJA RAZVOJA I FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA Poglavlje I. Strategija razvoja visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo, **član 21. stav (1) Nacrta ZVO**, koji glasi:

- (1) „Vizija, misija i ciljevi visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo uspostavljaju se Strategijom razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo koja je usklađena sa odgovarajućim strategijama razvoja Kantona Sarajevo, i drugim razvojnim strategijama u Bosni i Hercegovini.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (1) „Vizija i misija visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo predstavljaju polazište za definisanje Strategije razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo koja je usklađena sa odgovarajućim strategijama razvoja Kantona Sarajevo, i drugim razvojnim strategijama u Bosni i Hercegovini.“

Komentar: Vizija, misija i ciljevi visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo uspostavljaju se Strategijom razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo koja je usklađena sa odgovarajućim strategijama razvoja Kantona Sarajevo, i drugim razvojnim strategijama u Bosni i Hercegovini.

Obrazloženje: Polazište za formulisanje strategije i definisanje strateških ciljeva treba da budu kreirana (dizajnirana) vizija i misija.

10. DIO TREĆI: STRATEGIJA RAZVOJA I FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA Poglavlje I. Strategija razvoja visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo, **član 21. stav (3) Nacrta ZVO**, koji glasi:

- (3) „Prijedloge Strategije razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo priprema Ministarstvo u konsultaciji sa širom akademskom zajednicom, socijalnim partnerima, poslodavcima i javnosti i dostavlja Vladi radi davanja saglasnosti.“

Prijedlog izmjene:

- (3) „Prijedloge strategije razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo priprema Ministarstvo u konsultaciji sa visokoškolskim ustanovama i širom akademskom zajednicom, socijalnim partnerima, poslodavcima i javnosti, dostavlja Vladi radi davanja saglasnosti.“

Obrazloženje: Potrebno je institucionalno uključivanje visokoškolskih ustanova.

11. DIO TREĆI: STRATEGIJA RAZVOJA I FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA, Poglavlje II. Finansiranje visokoškolskih ustanova, **član 25. stav (2) tačka e) Nacrta ZVO**, koji glasi:

- (2) „Osnovne vrste prihoda koje ostvaruju visokoškolske ustanove su:
e) prihodi od akademskog, stručnog, specijalističkog, interdisciplinarnog, transdisciplinarnog i multidisciplinarnog studija koji se realizuju u okviru visokoškolske ustanove samostalno ili sa

drugom domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom, institucijom ili poslovnim subjektom te prihodi koji se ostvaruju na studijskim programima koji se izvode na nekom od svjetskih jezika. Prihodi po osnovu nastave na engleskom jeziku (i drugim stranim jezicima) postaju vlastiti prihodi visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

U članu 25. stav (2) tačka e) brisati: “te prihodi koji se ostvaruju na studijskim programima koji se izvode na nekom od svjetskih jezika”.

Predlaže se sljedeći tekst člana 25. stav (2) tačka e):

„e) prihodi od akademskog, stručnog, specijalističkog, dualnog, interdisciplinarnog, transdisciplinarnog i multidisciplinarnog studija koji se realizuju u okviru visokoškolske ustanove samostalno ili sa drugom domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom, institucijom ili poslovnim subjektom.“

Komentar:

Prihodi po osnovu nastave na engleskom jeziku (i drugim stranim jezicima) postaju vlastiti prihodi visokoškolske ustanove. Član 25., stav (2), tačka e): „prihodi od akademskog, stručnog, specijalističkog, interdisciplinarnog, transdisciplinarnog i multidisciplinarnog studija koji se realizuju u okviru visokoškolske ustanove samostalno ili sa drugom domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom, institucijom ili poslovnim subjektom te prihodi koji se ostvaruju na studijskim programima koji se izvode na nekom od svjetskih jezika.“

Član 27., stav (3): „Sredstva iz člana 25. stav (2) tač. d) i e) ovog zakona, kao i sredstva iz člana 25. stav (3) ovog zakona pripadaju visokoškolskoj ustanovi, odnosno članici univerziteta koja ih je ostvarila...”

Komentar: U navedenom stavu nedostaje dualni studij kojim se također ostvaruju prihodi.

Obrazloženje: Odredbama važećeg Zakona o visokom obrazovanju, Kolektivnog ugovora i Standardima i normativima, nastava koja se izvodi na I i II ciklusu studija, kao i integrisanom studiju, se finansira iz Budžeta Kantona Sarajevo, odnosno predstavljaju nastavnu normu za obračun plaće nastavnika i saradnika. Shodno tome Uredbama Vlade Kantona Sarajevo, prihodi iz I i II ciklusa studija, kao i integrisanog studija, su prihodi Budžeta Kantona Sarajevo.

12. DIO TREĆI: STRATEGIJA RAZVOJA I FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA, Poglavlje II. finansiranje visokoškolskih ustanova, član 26. stav (3) Nacrta ZVO koji glasi:

(3) „Sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo osiguravaju se uslovi za nastavni, umjetnički, stručni, naučnoistraživački, umjetničkoistraživački i istraživački rad, odnosno:

- a) opreme koja omogućava obavljanje registrovane djelatnosti;
- b) uređenog prostora i potrebnog materijala za obavljanje nastavne, naučne, stručne i umjetničke djelatnosti, uključujući bibliotечku građu;

- c) pomoći u realizaciji nastavnog procesa/vježbama, odnosno tehničkog osoblja pri laboratorijskim vježbama;
- d) dostupnosti informaciono-komunikacijskih tehnologija (informatička oprema);
- e) zaštitne radne odjeće;
- f) opreme i uslove za studiranje studenata sa invaliditetom u punom iznosu;
- g) sredstava potrebnih za obavljanje nastavnog procesa izvan prostora visokoškolske ustanova, a u skladu s usvojenim studijskim programom rada visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (3) „Sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo osiguravaju se uslovi za nastavni, umjetnički, stručni, naučnoistraživački, umjetničkoistraživački i istraživački rad, odnosno:
- a) opreme koja omogućava obavljanje registrovane djelatnosti;
 - b) uređenog prostora i potrebnog materijala za obavljanje nastavne, naučne, stručne i umjetničke djelatnosti;
 - c) u punom iznosu finansira realizaciju nastavnog procesa/vježbe, odnosno tehničko osoblje pri laboratorijskim vježbama;
 - d) dostupnosti informaciono-komunikacijskih tehnologija (informatička oprema);
 - e) zaštitne radne odjeće;
 - f) opreme i uslove za studiranje studenata sa invaliditetom u punom iznosu;
 - g) sredstava potrebnih za obavljanje nastavnog procesa izvan prostora visokoškolske ustanova, a u skladu s usvojenim studijskim programom rada visokoškolske ustanove;
 - h) osnovne literature, stručnih časopisa i ostale bibliotečke građe;
 - i) članarine u međunarodnim strukovnim organizacijama.pristupa i
 - j) korištenja relevantnih baza podataka.“

Komentar:

- U stavu 3. tačku b) navedenog člana potrebno je brisati dio koji kaže “uključujući bibliotečku građu”.
- Alineja c) glasi „pomoći u realizaciji nastavnog procesa/vježbama, odnosno tehničkog osoblja pri laboratorijskim vježbama;“ Smatramo da sam pojam pomoć nije uopće definiran niti se može egzaktno primijeniti te se treba zamijeniti.
- Dodati tačku h) osnovne literature, stručnih časopisa i ostale bibliotečke građe, te također dodati tačku i) članarine u međunarodnim strukovnim organizacijama.pristupa
- Dodati tačku j) korištenje relevantnih baza podataka, jer u tekstu nedostaju baze podataka.

Obrazloženje: Potrebno je posebno istaći finansiranje bibliotečke građe i plaćanja članarina za međunarodne strukovne organizacije. S druge strane, baze podataka su važno sredstvo za rad visokoškolskih ustanova.

13. DIO TREĆI: STRATEGIJA RAZVOJA I FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA Poglavlje II. finansiranje visokoškolskih ustanova, **član 28. Nacrta ZVO,** koji glasi:

„Osnivač osigurava dio sredstava za sufinansiranje razvoja naučnoistraživačkog i umjetničkoistraživačkog rada na visokoškolskim ustanovama u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 26/16).“

Prijedlog izmjene glasi:

Osnivač osigurava dio sredstava za sufinansiranje razvoja naučnoistraživačkog i umjetničkoistraživačkog rada na javnim visokoškolskim ustanovama u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 26/16).

Komentar: Osnivač osigurava dio sredstava za sufinansiranje razvoja naučnoistraživačkog i umjetničkoistraživačkog rada na visokoškolskim ustanovama u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 26/16).

Obrazloženje: Treba li naglasiti na javnim visokoškolskim institucijama?

14. DIO TREĆI: STRATEGIJA RAZVOJA I FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH
Poglavlje III. Školarine i druge naknade, član 31. Nacrta ZVO.

a) Stav (3) člana 31. Nacrta ZVO, koji glasi

(3) Studenti iz kategorije djece šehida i poginulih boraca, djece ratnih vojnih invalida, djece dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja, kao i djece bez oba roditelja, a koji imaju prijavljeno prebivalište u Kantonu Sarajevo, oslobođeni su plaćanja školarine, odnosno školuju se na teret Budžeta Kantona Sarajevo.

Prijedlog izmjene člana 31. stav (3) Nacrta ZVO glasi:

(3) „Studenti iz kategorije djece šehida i poginulih boraca, djece ratnih vojnih invalida, djece dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja, te demobilisanih boraca iz člana 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica (Službene novine Federacije BiH», broj 33/04 /26.06.2004., 72/07,9/10) a koji su u oružanim snagama BiH proveli najmanje jednu godinu dana neprekidno u periodu od 20.06.1992. godine do 23.12.1995. godine i djece bez oba roditelja oslobođeni su plaćanja školarine, odnosno stipendirani od strane Vlade.“

Obrazloženje: Nepravda koja je do sada učinjena demobilisanim borcima iz člana 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica (Službene novine Federacije BiH», broj 33/04 /26.06.2004., 72/07,9/10), a koji su u Os R BiH proveli najmanje godinu dana bi se donekle ispravila. Posebno uzevši u obzir činjenicu da oni ničim nisu krivi što nisu poginuli ili postali invalidi u toku svog angažmana u ratu te da nisu imali sreće biti miljenici komande u predlaganju dodjele ratnih priznanja i odlikovanja.

b) stav (5) člana 31. Nacrta ZVO koji glasi:

(5) „Student koji plaća školarinu i prvi put je upisan u tekuću godinu i koji je položio sve ispite iz tekuće školske godine i prema postignutom rezultatu spada u 10% najuspješnijih

studenata, na studijskom programu tekuće školske godine, oslobođen je plaćanja školarine samo u prvoj narednoj školskoj godini na tom ciklusu studija, što se preciznije uređuje statutom“

Prijedlog izmjene glasi:

- (5) „Student koji plaća školarinu i prvi put je upisan u tekuću godinu i koji je položio sve ispite iz tekuće školske godine i prema postignutom rezultatu spada u 10% najuspješnijih studenata **na svakoj studijskoj godini svakog studijskog programa organizacione jedinice**, oslobođen je plaćanja školarine samo u prvoj narednoj školskoj godini na tom ciklusu studija, što se preciznije uređuje statutom.“

c) Stav (7) člana 31. Nacrta ZVO, koji glasi

- (7) „Svojom odlukom, a najkasnije 30 dana prije početka upisa u novu školsku godinu, Vlada može utvrditi dodatne kriterije i uslove za oslobađanje od plaćanja školarine ili gubitak statusa studenta oslobođenog od plaćanja školarine za studente prvog i drugog ciklusa studija, te integrisanog studija prvog i drugog ciklusa studija koji se realizuju u okviru javne visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene člana 31. stav (7) Nacrta ZVO glasi:

Prijedlog izmjene glasi: riječi „najkasnije 30 dana prije početka upisa u novu školsku godinu“ mijenjaju se i glase „do kraja juna tekuće akademske godine“

Komentar: Prvi upisni rok traje do početka jula, do tada Univerzitet mora imati tačne kriterije za upis.

15. DIO TREĆI: STRATEGIJA RAZVOJA I FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA, Poglavlje III. Školarine i druge naknade, član 32. stav (2) i (3) Nacrta ZVO, koji glase:

- (2) „Svojom odlukom Vlada utvrđuje broj studenata za upis u prvu godinu prvog i drugog ciklusa studija, te integrisanog studija prvog i drugog ciklusa studija, javne visokoškolske ustanove i članice univerziteta u okviru studijskih programa, za koje se troškovi školarine finansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo, odnosno koji su oslobođeni od plaćanja školarine/stipendirani od strane Vlade.
- (3) Odlukom iz stava (2) ovog člana Vlada odobrava i broj studenata koji finansiraju svoj studij ili čiji studij finansiraju drugi subjekti, vodeći računa da taj broj ne može biti veći od broja studenata za koji javna visokoškolska ustanova i članica univerziteta, odnosno studijski program mogu osigurati realizaciju nastavnog procesa u skladu s normativima i standardima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, a najviše do 50% od broja studenata utvrđenih u stavu 2. ovog člana.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (2) „Svojom odlukom Vlada utvrđuje broj studenata za upis u prvu godinu prvog i drugog ciklusa studija, te integrisanog studija prvog i drugog ciklusa studija, javne visokoškolske ustanove i članice univerziteta u okviru studijskih programa, za koje se troškovi školarine u potpunosti ili djelimično finansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo, odnosno koji su oslobođeni od plaćanja školarine/stipendirani od strane Vlade.
- (3) Odlukom iz stava (2) ovog člana Vlada utvrđuje u kojem procentu su studenti oslobođeni plaćanja školarine zavisno od pozicije na kojoj se nalaze na rang listi upisanih studenata.“

Komentar: Finansiranje školarina studenata iz Budžeta Kantona Sarajevo potrebno je osigurati svim redovnim studentima u odgovarajućem procentu, zavisno od pozicije koju su zauzeli na rang listi primljenih, odnosno upisanih studenata. Time bi se eliminirala praksa prema kojoj se iz Budžeta redovnim studentima finansira školarina 100%, a redovnim samofinansirajućim 0%.

Obrazloženje: Na primjer, rang lista primljenih, odnosno upisanih studenata koja obuhvata 50 redovnih i 50 redovnih samofinansirajućih studenata (prema dosadašnjoj praksi), imala bi, shodno našem prijedlogu, 100 redovnih studenata, od kojih bi studenti na pozicijama 1.-10. imali osigurano finansiranje školarine iz Budžeta 100%, studenti na pozicijama 11.-20. finansiranje školarine iz Budžeta 90 % (...), studenti na pozicijama 91-100 (10 %).

Alternativni prijedlog izmjene član 32. stava (3) Nacrta ZVO.

Prijedlog izmjene glasi: Brisati dio: “a najviše do 50% od broja studenata utvrđenih u stavu 2. ovog člana.“

Obrazloženje: Limitiranjem na 50% bila bi uskraćena prava studenata na upis ukoliko zadovolje kriterije upisa. Obzirom da se broj studenata koji se finansiraju iz budžeta određuje odlukom vlade na osnovu strategije razvoja bazirane na potrebama tržišta, ovim se bi se umanjila budžetska sredstva kantona.

16. DIO TREĆI: STRATEGIJA RAZVOJA I FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA, Poglavlje III. Školarine i druge naknade, **član 32. stav (7) Nacrta ZVO,** koji glase:

- (7) „U skladu sa statutom i općim aktima, senat javne visokoškolske ustanove utvrđuje broj studenata na III ciklusu studija, stručnom, specijalističkom, interdisciplinarnom i multidisciplinarnom studiju koji se u okviru visokoškolske ustanove realizuju sa drugom domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom, institucijom ili poslovnim subjektom, te pripreme nastave, ljetnih/zimskih škola, kao i različitih oblika necikličnog i cjeloživotnog obrazovanja.“

Prijedlog izmjene stav (7) treba da glasi:

- (7) „U skladu sa statutom i općim aktima, senat javne visokoškolske ustanove utvrđuje broj studenata na III ciklusu studija, stručnom, specijalističkom, dualnom interdisciplinarnom, multidisciplinarnom i transdisciplinarnom studiju koji....“

Komentar: Dodati i riječ „transdisciplinarnom“ da bude u skladu sa članom 25. stav (2) e) i članom 90. stav (2).

17. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje I. Vrste i djelatnost visokoškolskih ustanova, član 35. stav (3) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (3) „Univerzitet može izvoditi i strukovne studije prvog i drugog ciklusa te uspostaviti različite forme necikličnog obrazovanja (uključujući mikroakreditivne), koje uključuju i obrazovanje za račun kompanija, strukovnih udruženja i/ili trećih lica koja iskazu takvu vrstu potreba.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (3) „Univerzitet može izvoditi i strukovne studije prvog i drugog ciklusa te uspostaviti različite forme necikličnog obrazovanja (uključujući mikrokvalifikacije), koje uključuju i obrazovanje za račun kompanija, strukovnih udruženja i/ili trećih lica koja iskazu takvu vrstu potreba.“

Komentar: Mikroakreditivi kao termi je poptuno pogrešan. Akreditiv je pismo ili instrument plaćanja.

Obrazloženje: *Microcredentials* podrazumijeva mikrokvalifikacije.

18. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje I. Vrste i djelatnost visokoškolskih ustanova, član 37. Nacrta ZVO, koji glasi:

- (1) „U okviru svoje djelatnosti visokoškolska ustanova može realizovati programe cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, mikroakreditivne, programe ljetnih/zimskih škola, te interdisciplinarne programe iz oblasti obrazovanja iz kojih izvodi studijske programe.
- (2) Programi iz stava (1) ovog člana sastavni su dio programa visokoškolske ustanove, a doprinose jačanju fleksibilnosti institucije, kao i jačanju internacionalizacije, kvaliteta i ostvarenju „treće misije“ visokoškolskih ustanova, a i za njih ustanova izdaje certifikate i/ili „mikroakreditivne“ koji su javna isprava i izdaju se, čuvaju i arhiviraju u skladu sa propisima.
- (3) Uslovi i postupak realizacije programa cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, mikroakreditiva, kao i programe ljetnih/zimskih škola i način izdavanja certifikata i „mikroakreditiva“, propisuju se općim aktom visokoškolske ustanove.“

Komentar: Umjesto mikroakreditiva upisati mikrokvalifikacije.

19. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje II. Postupak osnivanja, statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove, član 42. stav (1) i (5) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (1) „U procesu podnošenja zahtjeva za osnivanje visokoškolske ustanove, Ministarstvo može tražiti mišljenje Savjeta iz člana 16. ovog zakona
- (5) Na zahtjev Ministarstva, Savjet, daje mišljenje o elaboratu iz člana 43. ovog zakona, koje nije obavezujuće za Ministarstvo.“

Komentar: Ovaj član treba nazvati Ekspertna komisija i izbaciti stavove (1) i (5)

Prijedlog izmjene: Promijeniti naziv člana u Ekspertna komisija i izbrisati stavove (1) i (5)

Dodati novi član, koji glasi:

„Član 42.a
(Mišljenje Savjeta)

- (1) U procesu podnošenja zahtjeva za osnivanje visokoškolske ustanove, Ministarstvo može tražiti mišljenje Savjeta iz člana 16. ovog zakona.
- (2) Na zahtjev Ministarstva, Savjet, daje mišljenje o elaboratu iz člana 43. ovog zakona, koje nije obavezujuće za Ministarstvo.“

20. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje II. Postupak osnivanja, statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove, član 43. tačka m) Nacrta ZVO, koja glasi:

„Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove obavezno sadrži: m) obrazloženje načina ispunjenja općih i posebnih uslova za realizaciju nastavnog procesa u skladu s normativima i standardima, kao i izvore osiguranja finansijskih sredstava koja su potrebna za ispunjenje tih uslova;“

Prijedlog izmjene glasi:

„m) dokazi o ispunjenju općih i posebnih uslova za realizaciju nastavnog procesa u skladu s normativima i standardima, kao i izvorima osiguranja finansijskih sredstava koja su potrebna za ispunjenje tih uslova;“

Komentar: Umjesto „obrazloženje načina ispunjavanja općih i posebnih uslova...“ neophodno je da postoji dokaz o mogućnosti ispunjavanja općih i posebnih uslova.

21. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje II. Postupak osnivanja, statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove, član 49. stav (2) Nacrta ZVO, koji glasi:

(2) „Osnivač dostavlja dokaz o uplati 10.000,00KM za pokrivanje troškova procesa pribavljanja saglasnosti za osnivanje i dokaz o raspoloživosti resursa/imovine.“

Prijedlog izmjene glasi: **Brisati** navedeni stav.

Obrazloženje: U trenutno važećem Zakonu o visokom obrazovanju nije predviđena obaveza uplate bilo kakvog iznosa za pokrivanje troškova procesa pribavljanja saglasnosti. Nije jasna namjena zahtijevanih sredstava.

Alternativni prijedlog izmjene član 49. Nacrta ZVO.

Prijedlog izmjene: Iza stava (2) dodati novi stav: „Javnoj VŠU osnivač osigurava dodatna sredstva u budžetu VŠU za sredstva iz stava (2).“

Komentar: Predvidjeti da javna VŠU nije dužna uplatiti 10.000,00 KM.

Obrazloženje: Javnim VŠU-ama ne treba nametati dodatne finansijske obaveze.

22. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje II. Postupak osnivanja, statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove, član 49. stav (6) Nacrta ZVO, koji glasi:

(6) „Protiv rješenja ministra iz stava (5) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.“

Prijedlog izmjene glasi:

(6) „Protiv rješenja ministra iz stava (5) ovog člana osnivač može uputiti žalbu Vladi Kantona Sarajevo.“

Nakon stava (6) predlaže se **dopuna sa dva nova stava (7) i (8)**, koji glase:

(7) „Vlada Kantona Sarajevo donosi odluku o žalbi iz stava (6) ovog člana u roku od 30 dana od prijema žalbe.“

(8) Odluka Vlade Kantona Sarajevo iz stava (7) ovog člana je konačna, ali se može pokrenuti spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.“

Komentar: Potrebno je predvidjeti mogućnost da podnosilac zahtjeva podnese Vladi Kantona Sarajevo žalbu na rješenje ministra.

Obrazloženje: Odredbom se *de facto* ukida pravo na žalbu.

23. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje IV. Tijela visokoškolske ustanove, član 64. stav (9) Nacrta ZVO, koji glasi:

(9) „Poslove i zadatke dekana/direktora u periodu suspenzije obavlja rektor univerziteta.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (9) „Poslove i zadatke dekana/direktora organizacione jedinice u periodu suspenzije obavlja rektor univerziteta/direktor visoke škole ili drugo lice koje ovlasti rektor univerziteta/direktor visoke škole, u vremenu ne duljem od 90 dana.
- (10) U slučaju da se predmet suspenzije ne riješi u roku od 90 dana, poslove i zadatke dekana/direktora organizacione jedinice u periodu suspenzije dužem od 90 dana obavlja lice koje ovlasti senat.“

Komentar: Previše je da rektor obavlja poslove rektora i suspendiranog dekana. Također, ovaj član se previše bavi pravima i obavezama rektora univerziteta po pitanju suspenzije, a zanemaruje se pominjanje direktora visoke škole.

Svuda u članu gdje piše samo rektor pisati rektor univerziteta/direktor visoke škole

24. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje V. Tijela članice, član 67. stav (2) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (4) „Vijeće članice čine nastavnici, predstavnici saradnika, stručnog nenastavnog osoblja i studenata u skladu sa statutom univerziteta, preciznije:
- a) akademsko osoblje u zvanju docenta, vanrednog i redovnog profesora;
 - b) predstavnici asistenata, viših asistenata i lektora;
 - c) predstavnik stručnog nenastavnog osoblja i
 - d) predstavnici studenata.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (2) „Vijeće članice čine nastavnici, predstavnici saradnika, stručnog nenastavnog osoblja i studenata u skladu sa statutom univerziteta, preciznije:
- a) akademsko osoblje u zvanju docenta, vanrednog i redovnog profesora koje je u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi;
 - b) predstavnici asistenata, viših asistenata i lektora;
 - c) predstavnik stručnog nenastavnog osoblja i
 - d) predstavnici studenata.“

Obrazloženje: Iza ovako formulisanog stava može se zaključiti da u sastav Vijeća organizacione jedinice ulaze i osobe koje imaju akademsko zvanje na organizacionoj jedinici, ali nemaju zasnovan radni odnos sa organizacionom jedinicom

25. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje V. Tijela članice, član 67. stav (4) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (4) „Članovi vijeća članice su student prodekan i najmanje po jedan predstavnik studenata sa svih ciklusa studija koji se organizuju na visokoškolskoj ustanovi, koje bira vijeće studenta, odnosno studentska asocijacija visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (4) „Članovi vijeća članice su student prodekan i po jedan predstavnik studenata sa svih ciklusa studija koji se organiziraju na visokoškolskoj ustanovi, koje bira vijeće studenata, odnosno studentska asocijacija članice.“

Komentar: Nije jasna intencija odredbe prema kojoj su članovi vijeća članice student prodekan i najmanje po jedan predstavnik studenata sa svih ciklusa studija. Postavlja se pitanje ko odlučuje o broju predstavnika studenata u vijeću (dekan, vijeće ...) i prema kojem kriteriju, te koliki može biti taj broj?

Obrazloženje: Prema članu 105. stavu (1) alineji e) Statuta UNSA u vijeće organizacione jedinice (članice) bira se „po jedan predstavnik studenata svih ciklusa studija na tom fakultetu/akademiji.“

Komentar: Potrebno je kroz zakon uskladiti ko bira predstavnike studenata u Vijeće organizacione jedinice.

Obrazloženje: U članu se spominje da predstavnike studenata bira „vijeće studenta, odnosno studentska asocijacija visokoškolske ustanove“. Prethodno se kroz tekst zakona koriste pojmovi „predstavničko tijelo studenata“ i/ili „studentski parlament“.

26. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje V. Tijela članice, član 67. stav (5) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (5) „Članovi vijeća članice su odgovorni nastavnici u naučno-nastavnom zvanju i predstavnik saradnika u saradničkom zvanju iz nastavnih baza univerziteta koji imaju zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa visokoškolskom ustanovom do najviše jedne trećine od ukupnog broja članova vijeća članice, što se preciznije utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (5) „Članovi vijeća članice su odgovorni nastavnici u naučno-nastavnom/umjetničko-nastavnom zvanju i predstavnik saradnika u saradničkom zvanju iz nastavnih baza univerziteta koji imaju zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa visokoškolskom ustanovom do najviše jedne trećine od ukupnog broja članova vijeća članice, što se preciznije utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.“

Obrazloženje: Nedostaju umjetničko-nastavna zvanja.

27. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje V. Tijela članice, član 71. stav (6) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (6) „Izuzetno od stava (4) ovog člana, rektor univerziteta može odbiti da potpiše rješenje o imenovanju dekana uz obrazloženje, koje dostavlja vijeću članice na očitovanje. Ako vijeće

članice prihvati obrazloženje rektora univerziteta, postupak izbora dekana se ponavlja, u suprotnom, obrazloženje rektora i očitovanje vijeća članice razmatra senat univerziteta i donosi konačnu odluku, što se preciznije uređuje statutom.“

Komentar: Odredbu sadržanu u ovom stavu smatramo suvišnom i predlažemo njeno **brisanje**.

Obrazloženje: U stavu (5) istog člana već je predviđena obaveza rektora da, ukoliko utvrdi nezakonitost ili nepravilnost prilikom izbora dekana, prijedlog rješenja sa pratećom dokumentacijom vrati vijeću članice sa obrazloženjem te da se postupak izbora dekana ponavlja ukoliko se utvrdi da je obrazloženje rektora opravdano.

Obrazloženje: Ukoliko je vijeće organizacione jedinice izabralo Dekana, a koji je ispunjavao sve uslove da se prijavi na konkurs, koji razlog se može pojaviti da Rektor odbije imenovanje dekana.

28. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje V. Tijela članice, član 71. stav (7) Nacrta ZVO, koji glasi:

(7) „Prodekane univerziteta bira i razrješava vijeće na prijedlog dekana, izuzev studenta-prodekana kojeg bira vijeće studenata, odnosno asocijacija visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

(7) „Prodekane fakulteta bira i razrješava vijeće na prijedlog dekana, izuzev studenta-prodekana kojega bira vijeće studenata, odnosno asocijacija članice visokoškolske ustanove.“

Komentar: Prilikom sačinjavanja teksta umjesto prodekane fakulteta navedeno je „prodekane univerziteta“.

29. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje VI. Dokumentacija, evidencija i javne isprave, član 75. stav (4) Nacrta ZVO, koji glasi:

(4) „Javne isprave se izdaju na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine i na jednom svjetskom jeziku, a na način kako je to definisano pravilnikom iz stava (3) ovog člana;“

Prijedlog izmjene glasi:

(4) „Javne isprave, izuzev indeksa, se izdaju na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine i/ili na jednom svjetskom jeziku, a na način kako je to definisano pravilnikom iz stava (3) ovog člana;“

30. Naziv „DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME“ mijenja se i glasi: „DIO PETI: STUDIJ I DIPLOME“.

31. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I: Vrste studija, član 90. stav (5) Nacrta ZVO, koji glasi:

(5) „Visokoškolska ustanova može organizovati neciklične oblike obrazovanja, uključujući i „mikroakreditiv“, koji se vrednuju sa maksimalno 60 ECTS bodova.“

Prijedlog izmjene glasi:

(5) „Visokoškolska ustanova može organizovati neciklične oblike obrazovanja, uključujući i „mikroakreditiv“, koji se mogu vrednovati sa maksimalno 60 ECTS bodova.

Komentar: Vrednovanje necikličnih oblika obrazovanja treba ostaviti otvorenim i predvidjeti samo kao mogućnost naspram koje će se u vezi sa svakim pojedinačnim oblikom necikličnog obrazovanja odrediti sama organizaciona jedinica.

Obrazloženje: Ovako formulisan ovaj stav uvodi normu i nalaže da se neciklični oblici obrazovanja vrednuju sa maksimalno 60 ECTS bodova.

Alternativni prijedlog izmjene član 90. stav (5) Nacrta ZVO.

Prijedlog izmjene člana 90. stav (5) Nacrta ZVO glasi:

„Visokoškolska ustanova može organizovati neciklične oblike obrazovanja koji se vrednuju sa maksimalno 60 ECTS bodova.“

Komentar: Predlaže se izmjena teksta člana 90. stav (5) odnosno predlaže se brisanje teksta, uključujući i „mikroakreditiv“.

Obrazloženje: U članu 3 stav dd) definisan je pojam „Mikroakreditiv“ (engl. Microcredentials) Na temelju opisa navedenog pojma može se zaključiti da Predlagač teksta Nacrta Zakona o visokom obrazovanju KS pod „mikroakreditivom“ opisuje „mikrokvalifikacije“. Mikrokvalifikacije (engl. micro-credentials) su dokazi o stečenim ishodima učenja nakon kratkog iskustva učenja (Europska komisija, 2020. Dostupno na linku <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/micro-credentials>). Ukoliko se želi osigurati terminološka konzistentnost sa EU okvirima u području visokog obrazovanja, umjesto pojma „mikroakreditiv“ je potrebno koristiti pojam „mikrokvalifikacije“. Dakle, u svim članovima Nacrta Zakona o visokom obrazovanju KS u kojima se pojavljuje pojam „mikroakreditiv“ treba koristiti pojam „mikrokvalifikacije“. Mikrokvalifikacijama se povećava horizontalna prohodnost u obrazovanju te se učenje prilagođava individualnim potrebama osoba koje žele nadograditi svoje znanje, a ne nužno steći punu kvalifikaciju, premostiti razliku između kvalifikacija ili svojeg početnog formalnog obrazovanja i novih vještina na tržištu rada ili se žele usavršiti odnosno prekvalificirati.

32. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I: Vrste studija, član 94. stav (1) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (1) „Na drugom, integrisanom i trećem ciklusu studija obavezan je završni rad, a što se preciznije uređuje pravilima studiranja visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi: Potrebno je stav (1) dopuniti sa sljedećim: „Studentskim programom I ciklusa može biti predviđen završni rad.“

Komentar: Nije navedena mogućnost završnog rada I ciklusa.

Obrazloženje: Na dosta fakulteta završni rad I ciklusa nosi određeni broj ECTS bodova, ako bi se ukinuo završni rad to bi značilo manjak ECTS bodova te povlačilo izmjenu nastavnih planova i programa za I ciklus. Završni rad na I ciklusu je naročito značajan za eksperimentalne nauke.

33. DIO V CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 95. stav (1) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (1) „Akademska godina za prvi ciklus studija, u pravilu, počinje prvog oktobra, a nastava, u pravilu, počinje prvog ponedjeljka u oktobru.“

Prijedlog izmjene glasi

- (1) „Akademska godina, u pravilu počinje 1. oktobra a završava 30. septembra.“

Obrazloženje: Visokoškolska ustanova u skladu sa predloženom dopunom člana 3. Nacrta ZVO definira pojam akademske godine kao jednogodišnje razdoblje i razdvaja pojam akademske od studijske godine.

34. DIO V CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 95. stav (3) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (3) „Senat visokoškolske ustanove najkasnije 60 dana prije početka izvođenja nastave za studijsku godinu utvrđuje i objavljuje kalendar organizacije i realizacije nastavnih programa.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (3) „Senat visokoškolske ustanove najkasnije 60 dana prije početka izvođenja nastave za tekuću akademsku godinu utvrđuje i objavljuje kalendar organizacije i realizacije nastavnih programa, a posebne specifičnosti teoloških fakulteta mogu se urediti internim kalendarom koji se obvezno objavljuje na njihovoj internet stranici.“

Komentar: Potrebno je predvidjeti specifičnost teoloških fakulteta u pogledu organizacije i realizacije nastave.

35. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 96. stav (7) Nacrta ZVO, koji glasi:

(7) „Minimalni prolazni bodovni nivo na ispitu ne smije biti manji od 55%.“

Prijedlog izmjene: Donja granica za ostvarivanje ocjene 6(E) je 55%.

Komentar: Nejasna odredba.

Obrazloženje: Nije jasno da li zakonodavac želi odrediti minimalni prag prolaznosti ili bodovnu donju granicu za prolaznost.

Obrazloženje: Realizacija nastave u tijeku studijske godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu odvija se uz uvažavanje specifičnosti kroz poštivanja vjerskih obveza i blagdana. Smatramo poželjnim u navedenom članku to prepoznati i dopisati kako je predloženo niže, ili kako je to navedeno u trenutno važećem ZVO u član 57. stavu (3) „...a posebne specifičnosti organizacijskih jedinica mogu se urediti internim aktima organizacijskih jedinica koji se obvezno objavljuju na njihovoj internet stranici.“

36. DIO V CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 97. stav (1) Nacrta ZVO, koji glasi:

(1) „Završni ispiti polažu se u januarsko-februarskom i junsko-julskom roku, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

(1) „Završni ispiti se organizuju u tri redovna ispita roka: januarsko-februarskom, junsko-julskom i septembarskom roku.“

Komentar: Sugerira se izmjena člana 97 stava (1) septembarski ispitni rok je definiran članom 97 stav (3), te time se isti može navesti i kao redovni ispitni rok u članu 97 stav (1). S druge strane, Nacrtom Zakona o visokom obrazovanju nije definiran broj termina za svaki ispitni rok.

Obrazloženje: Molimo vidjeti komentar.

37. DIO V CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 97. stav (2) Nacrta ZVO, koji glasi:

(1) „Visokoškolska ustanova je dužna definirati ispitne termine u okviru ispitnih rokova tako da student ima mogućnost polagati ispit najmanje jednom, a najviše četiri puta u toku jedne studijske godine, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (2) „Visokoškolska ustanova je dužna definirati ispitne termine u okviru ispitnih rokova tako da student ima mogućnost polagati ispit iz jednog nastavnog predmeta najmanje dva, a najviše četiri puta u toku jedne studijske godine, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Komentar: Odredba nije jasno formulirana u dijelu gdje se govori o obavezi visokoškolske ustanove da predvidi pravo studenta da polaže ispit najmanje jednom, a najviše četiri puta u toku jedne studijske godine, naime ako se čita skupa sa stavom (3) istog člana gdje se obavezuje visokoškolska ustanova da organizira septembarski ispitni rok u jednom ili više termina.

Obrazloženje: Ako je visokoškolska ustanova dužna omogućiti studentu da polaže ispit u septembarskom roku, onda bi u stavu (2) trebalo da stoji „najmanje dva puta, a najviše četiri puta“.

Alternativni prijedlog izmjene člana 97. stav (2) Nacrta ZVO.
--

Prijedlog izmjene glasi:

- (2) „Visokoškolska ustanova je dužna definirati ispitne termine u okviru ispitnih rokova tako da student ima mogućnost polagati ispit najmanje tri a najviše pet puta u toku jedne studijske godine, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Komentar: Izmjena teksta stava (2).

Obrazloženje: Prije svega u zakonu se ni pod kojim uslovima ne bi trebala naći ovako nedorečena regula o vrlo osjetljivom pitanju a to je broj mogućih izlazaka na ispit. Niti u jednoj zemlji iz okruženja broj šansi da student položi ispit nije sveden na manje od četiri. Predloženom izmjenom bi se studentima u kantonu Sarajevo dao jednak broj šansi za polaganje ispita kao i studentima iz drugih kantona, zemalja iz okruženja i Evropske Unije.

38. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 98. stav (2) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (2) „Predmetni nastavnik čijom ocjenom student nije zadovoljan ne može biti član niti predsjednik komisije, izuzev u slučajevima objektivne nemogućnosti održavanja komisijskog ispita.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (2) „Predmetni nastavnik čijom ocjenom student nije zadovoljan ne može biti predsjednik komisije, a jedan član komisije mora biti izabran za drugi nastavni predmet, ali iz iste ili srodne naučne/umjetničke oblasti.“

Komentar: Uvrstiti izmjenu po kojoj nastavnik može biti član Komisije. Predlaže se zadržavanje dosadašnjih rješenja.

39. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje II. Akademske titule, naučna i stručna zvanja i diplome, član 102. stav (1) Nacrta ZVO.

a. Stav (1) Nacrta ZVO, koji glasi:

(1) „Diplome, koje predstavljaju javnu ispravu, dodjeljuje visokoškolska ustanova.“

Prijedlog izmjene glasi:

(1) „Nakon završenog ciklusa studija studentu se izdaje diploma kojom se potvrđuje da je student završio određeni ciklus studija i stekao pravo na određenu akademsku titulu odnosno stručno i/ili naučno zvanje. Diplomu, kao javnu ispravu, izdaje visokoškolska ustanova.“

Komentar: Navesti kome i zašto visokoškolska ustanova „dodjeljuje“ diplomu kao javnu ispravu. Visokoškolska ustanova ne dodjeljuje diplome. Visokoškolska ustanova izdaje diplomu kao javnu ispravu kojom se dokazuje da je student završio određeni ciklus studija i stekao pravo na određenu akademsku titulu odnosno stručno i/ili naučno zvanje.

Obrazloženje: Kao u komentaru.

b. stav (3) Nacrta ZVO, koji glasi:

(3) „Do izdavanja diplome, studentu se izdaje uvjerenje o diplomiranju kao javna isprava kojim se potvrđuje da je student ispunio uslove za stjecanje zvanja iz ciklusa studija koji je završio.“

Prijedlog izmjene glasi:

(3) „Uvjerenje o diplomiranju izdaje se u roku od sedam dana od dana završetka ciklusa studija i važi do izdavanja dokumenata iz stava (1) i (2) ovog člana.“

Komentar: Predlaže se da se definiše rok u kojem je visokoškolska ustanova obavezna izdati uvjerenje o diplomiranju.

Obrazloženje: Kao u komentaru.

c. stav (5) Nacrta ZVO, koji glasi:

(5) „Diploma i dodatak diplomi, uvjerenje o diplomiranju iz stava (3) ovog člana se izdaju na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine i na engleskom jeziku, što se uređuje opštim aktima visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

(5) „Diploma i dodatak diplomi, uvjerenje o diplomiranju iz stava (3) ovog člana se izdaju na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine i/ili na engleskom jeziku, što se uređuje opštim aktima visokoškolske ustanove.“

Komentar: Štampanje diplome na engleskom jeziku staviti kao mogućnost izbora a ne kao obavezu, obzirom da je cijena štampanja diplome na b/h/s jeziku 90,00KM, ukoliko bi se štampala i na engleskom, kandidati bi morali uplaćivati dodatnu naknadu za diplomu na engleskom jeziku. Navedeno prati analogiju prijedloga izmjene člana 75. stav (4) Nacrta ZVO.

Obrazloženje: Članom 9. Uputstva o formi i sadržaju diplome i dodatka diplome koju izdaju akreditirane visokoškolske ustanove- Agencije za visoko obrazovanje, utvrđeno je sljedeće: Visokoškolska ustanova obavezno, uz diplomu, istovremeno i bez naknade izdaje dodatak diplome koji se ovjerava pečatom visokoškolske ustanove.

(2) Dodatak diplome izdaje se uz diplomu svih ciklusa, u cilju unapređenja međunarodne transparentnosti i olakšanja akademskog i profesionalnog priznanja kvalifikacija.

(3) Dodatak diplome se obavezno izrađuje na engleskom jeziku, a može biti izrađen i dvojezično ili višejezično (uz engleski na jednom od službenih jezika u BiH i/ili drugom široko rasprostranjenom europskom ili drugom jeziku).

40. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje II. Akademске titule, naučna i stručna zvanja i diplome, član 103. stav (1) Nacrta ZVO, koji glasi:

(1) „Visokoškolska ustanova/članica je ovlaštena izdavati certifikate i mikroakreditivne za neciklične oblike obrazovanja iz člana 90. stav (5) ovog zakona“

Prijedlog izmjene glasi:

(1) „Visokoškolska ustanova/članica je ovlaštena izdavati certifikate i mikrokvalifikacije za neciklične oblike obrazovanja iz člana 90. stav (5) ovog zakona.“

Komentar: Koristiti termin „mikrokvalifikacija“ umjesto „mikroakreditiv“.

Obrazloženje: Mikrokvalifikacije (engl. micro-credentials) su dokazi o stečenim ishodima učenja nakon kratkog iskustva učenja (Europska komisija, 2020. Dostupno na linku <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/micro-credentials>) Ukoliko se želi osigurati terminološka konzistentnost sa EU okvirima u području visokog obrazovanja, umjesto pojma „mikroakreditiv“ je potrebno koristiti pojam „mikrokvalifikacije“. Dakle, u svim članovima Nacrta Zakona o visokom obrazovanju KS u kojima se pojavljuje pojam „mikroakreditiv“ treba koristiti pojam „mikrokvalifikacije“.

41. DIO ŠESTI: STUDENT, član 104. stav (4) Nacrta ZVO, koji glasi:

(4) „Status studenta prestaje:

- a) okončanjem ciklusa studija;
- b) ispisom sa visokoškolske ustanove;
- b) isključenjem sa visokoškolske ustanove po postupku i uz uslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- c) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

(4) „Status studenta prestaje:

- a) okončanjem ciklusa studija;
- b) ispisom sa visokoškolske ustanove;
- c) isključenjem sa visokoškolske ustanove po postupku i uz uslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- d) kada student kojem ne miruju prava i obaveze ne upiše narednu godinu studija odnosno ne obnovi upis u istu godinu studija;
- e) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.“

Obrazloženje: Izostavljen je jedan od najčešćih načina prestanka statusa studenta po važećem zakonu a to je ukoliko student ne upiše narednu i ne obnovi prethodnu godinu studija. Ukoliko bi zakonska formulacija ostala kao što je sad u nacrtu u praksi bi se dešavalo da osoba koja se godinama nije obnavljala niti upisivala godinu studija i dalje ima status studenta.

42. DIO ŠESTI: STUDENT, član 105. stav Nacrta ZVO, koji glasi:

(2) „Konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu drugog ciklusa studija može sadržavati obavezu polaganja prijemnog ispita u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

(2) „Konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu može sadržavati obavezu polaganja prijemnog ispita u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.“

Obrazloženje: Konkursom može biti predviđeno polaganje prijemnog ispita i na prvom, integrisanom i drugom ciklusu studija.

43. DIO ŠESTI: STUDENT, član 107. stav (3) tačka f) Nacrta ZVO, koji glasi:

(3) „Student ima pravo na: f) različitost i zaštitu od diskriminacije;“

Prijedlog izmjene glasi:

„f) različitost i zaštitu od diskriminacije, uz uvažavanje specifičnosti teoloških fakulteta na osnovu člana 5. stava h) Zakona o zabrani diskriminacije i člana 2. stava 2. Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.“

Komentar: Različitosti koje se ovdje, pod pravima studenta, želi zaštititi od diskriminacije su široko postavljene, potrebno ih je pobliže odrediti, svesti u neke okvire ili napraviti neka izuzeća.

Obrazloženje: Pod različitostima se ovdje mogu podrazumijevati životne sklonosti i orijentacije koje su u koliziji sa vjerskim učenjima i moralnim načelima koja se afirmišu i njeguju kroz studij na organizacionim jedinicama sa teološkim predznakom.

44. DIO ŠESTI: STUDENT, član 108. stav (1) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (1) „Studentu koji studira na visokoškolskoj ustanovi može se odobriti studijski boravak u okviru programa studijske mobilnosti, a u skladu sa internim aktima visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (1) „Studentu na visokoškolskoj ustanovi može se odobriti studijski boravak u okviru programa studijske mobilnosti unutar iste visokoškolske ustanove ili na drugim visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini ili inozemstvu, a u skladu sa internim aktima visokoškolske ustanove.“

Komentar: Potrebno je osigurati priznavanje mobilnosti unutar jedne visokoškolske ustanove (npr. unutar UNSA), što do sada uglavnom nije bio slučaj.

Obrazloženje: Potrebno je omogućiti da student upisan na jednoj članici može pratiti nastavu određenog predmeta i polagati ispit na drugoj članici te da mu se taj ispit prizna na članici na kojoj je upisan.

45. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje I. Stjecanje akademskih zvanja, član 110. stav (3) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (3) „Lica koja su izabrana u akademska zvanja iz stava (2) tačka a), b) i c) ovog člana su nastavnici, a lica izabrana u akademska zvanja iz stava (2) tačka d), e), f), g) i h) ovog člana su saradnici“

Prijedlog izmjene glasi:

- (2) „Lica koja su izabrana u akademska zvanja iz stava (2) tačka a), b) i c) ovog člana su nastavnici, a lica izabrana u akademska zvanja iz stava (2) tačka d), e) u f) ovog člana su suradnici.“

Komentar: Predlaže se *brisanje dijela odredbe* člana 110. stava (3).

Obrazloženje: U tekstu se spominju alineje g) i h) iz stava (2) ovog člana, kojih zapravo nema u stavu (2).

46. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje I. Stjecanje akademskih zvanja, član 111. Nacrta ZVO, koji glasi:

„Član 111.

(Uslovi za izbor u akademska zvanja)

- (1) Minimalni uslovi za izbor u naučno-nastavna zvanja na visokoškolskim ustanovama se definišu kroz pet oblasti:
- a) naučna dostignuća i doprinosi što obuhvata: naučne radove objavljene u priznatim publikacijama; naučne radove objavljene u relevantnim naučnim bazama, originalni

stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod, te uspješno mentorstvo kandidata za treći stepen ciklusa studija;

- b) nastavničke sposobnosti i doprinos što obuhvata: rad sa studentima na vannastavnim aktivnostima (uvođenje slobodnih modula, mikroakreditiva, priprema studenata za učešće na takmičenjima); inoviranje nastavnog procesa (uvođenje novih formi podučavanja i učenja, novih predmeta, uključivanje studenata u proces istraživanja, poticanje studenata da objavljuju stručne i naučne radove); učešće u aktivnostima unapređenja nastave i jačanje interkulturalnog iskustva studenata (analiza i proučavanje nastavnog procesa, učešće na seminarima/okruglim stolovima/stručnoj edukaciji i konferencijama koje se tiču ove teme); dodatno opterećenje u nastavnom procesu koje se odnosi na mentorstava za završni rad (master teze), učešće u komisijama za odbranu završnih radova, učešće u internoj programskoj evaluaciji i učešće u radu komisije za revidiranje studijskog programa;
 - c) doprinos procesu internacionalizacije što obuhvata: međunarodnu mobilnost; promociju mobilnosti na visokoškolskoj ustanovi; kreiranje predmeta na engleskom i/ili drugom stranom jeziku; učešće u radu tijela koja se bave procesom internacionalizacije na visokoškolskoj ustanovi; učešće u aktivnosti Strategije internacionalizacije visokoškolske ustanove; učešće u kreiranju i realizaciji cikličnog, necikličnog studijskog programa, ljetnjoj/zimskoj školi, mikroakreditivima održanim na stranom jeziku za strane i domaće studente, prestižnim međunarodnim konferencijama; učešće u uređivačkim odborima međunarodnih časopisa i/ili naučnom/organizacionom odboru međunarodnih konferencija; recenziranje međunarodnih projekata ili međunarodnih naučnih radova ili knjiga/monografija izdanih na stranim jezicima; učešće u radu međunarodnih stručnih/naučnih asocijacija/inicijativa/konzorcija/komisija ili međunarodnim projektnim timovima ili međunarodnim naučnim/profesionalnim mrežama uređivačkom odboru, komisijama za izbor na inostranim visokoškolskim ustanovama i/ili mentorstvima na inostranim visokoškolskim ustanovama; realizaciju pozivnih predavanja na međunarodnim konferencijama, visokoškolskim ustanovama, međunarodnim udruženjima/asocijacijama;
 - d) društveni doprinos što obuhvata: priznanja i nagrade dobijene od šire društvene zajednice, visokoškolske ustanove; učešće u savjetodavnim tijelima institucija od šireg društvenog značaja; učešće u nadležnim tijelima/komisijama/grupama/savjetima koje rade na jačanju, planiranju i unapređenju svih procesa u okviru visokoškolske ustanove; rad na realizaciji aktivnosti vezanih za unapređenje institucije i razvoj zajednice, učešće u izdavačkom/uređivačkom odboru domaćih časopisa, zbornika radova, monografija, i/ili organizacionom i naučnom odboru konferencija, savjetovanja, okruglih stolova; recenzija naučnih radova, knjiga i monografija; rad na oblikovanju javnih politika zasnovanih na činjenicama; konsultantski rad za zajednicu i/ili volonterski rad za visokoškolsku ustanovu i zajednicu; rad na razvojnim projektima; učešće u inicijativama vezanim za ostvarenje globalnih ciljeva održivog razvoja.
- (2) Minimalni uslovi za izbor u naučno-nastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- a) asistent: odgovarajući univerzitetski stepen s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom ocjenom 8 ili 3,5 ili VII stepen studija po predbolonjskom sistemu studija s najnižom prosječnom ocjenom 8;
 - b) viši asistent: završen drugi ciklus studija ili njegov ekvivalent s najmanje 300 ECTS, 8 ili 3,5 ili VII stepen studija po predbolonjskom sistemu studija s najnižom prosječnom ocjenom 8;
 - c) lektor: stepen drugog ciklusa studija ili njegov ekvivalent, odnosno integrisani ciklus studija s najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
 - d) docent: naučni stepen doktora u naučnoj oblasti na koju se bira, minimalno tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama, od čega je jedan naučni rad objavljen u publikaciji relevantnim naučnim bazama podataka, demonstrirana nastavnička sposobnost i doprinos (stav (1) tačka c) ovog člana); dokazan minimalni doprinos internacionalizaciji (stav (1) tačka d) ovog člana) te dokazani minimalni društveni doprinos (stav (1) tačka d) ovog člana);
 - e) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, minimalno pet naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama nakon izbora u zvanje docenta, od čega su dva naučna rada objavljena u publikacijama indeksiranim u relevantnim naučnim bazama, objavljena knjiga, originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod te uspješno mentorstvo najmanje dva kandidata za stepen drugog ciklusa studija odnosno ekvivalenta, demonstrirana značajnu nastavničku sposobnost i doprinos (stav (1) tačka b) ovog člana); dokazan značajni doprinos internacionalizaciji (stav (1) tačka c) ovog člana) te dokazani značajni društveni doprinos (stav (1) tačka d) ovog člana);
 - f) redovni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, minimalno osam naučnih radova u priznatim publikacijama objavljenih nakon izbora u zvanje vanrednog profesora, od čega su četiri naučna rada objavljena u publikacijama indeksiranim u relevantnima naučnim bazama, dvije objavljene knjige, dva originalna stručno-naučna djela, kao što je projekt, patent ili originalni metod, te uspješno mentorstvo najmanje tri kandidata za stepen drugog ciklusa studija odnosno ekvivalenta i jednog kandidata trećeg ciklusa studija odnosno ekvivalenta, demonstrirana izuzetna nastavnička sposobnost i doprinos (stav (1) tačka (b) ovog člana); dokazan izuzetan doprinos internacionalizaciji (stav (1) tačka c) ovog člana), te dokazani izuzetni društveni doprinos (stav (1) tačka d) ovog člana).
- (3) Kriteriji vezani za ocjenu navedenih oblasti iz stava (1) ovog člana preciznije će se utvrditi statutom, posebnim općim aktom visokoškolske ustanove o uslovima i načinu izbora u akademska zvanja, a u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji naučnih oblasti, polja i grana (u daljem tekstu: Pravilnik) i Smjernicama za izbor u akademska zvanja (u daljem tekstu: Smjernice) posebno vodeći računa o specifičnostima vezanim za izbor i vrednovanje rezultata rada u naučnim oblastima, poljima i granama koja zbog specifičnosti istraživanja i mjerenja naučnih rezultata imaju poseban način vrednovanja uslova za izbor u akademska zvanja.
- (4) Pravilnik iz stava (3) ovog člana na bazi Uputstva o metodološkom okviru i principima za izradu Pravilnika o klasifikaciji naučnih oblasti, polja i grana („Službeni glasnik Bosne i

Hercegovine“, broj 47/12) donosi Ministarstvo na prijedlog Savjeta za nauku Kantona Sarajevo.

Prijedlog izmjene glasi:

„Član 111.

(Uslovi za izbor u naučno-nastavna zvanja)

- (1) Uslovi za izbor u naučno-nastavna zvanja na visokoškolskim ustanovama se definišu kroz četiri oblasti i to: naučna dostignuća i doprinos, nastavničke sposobnosti i doprinos, doprinos procesu internacionalizacije, te društveni doprinos, u skladu sa općim aktom visokoškolske ustanove iz stava (4) ovog člana.
- (2) Minimalni uslovi za izbor u naučno-nastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:
 - a) asistent: odgovarajući univerzitetski stepen s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom ocjenom 8 ili 3,5 ili VII stepen studija po predbolonjskom sistemu studija s najnižom prosječnom ocjenom 8;
 - b) viši asistent: završen drugi ciklus studija ili njegov ekvivalent s najmanje 300 ECTS, 8 ili 3,5 ili VII stepen studija po predbolonjskom sistemu studija s najnižom prosječnom ocjenom 8;
 - c) lektor: stepen drugog ciklusa studija ili njegov ekvivalent, odnosno integrisani ciklus studija s najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
 - d) docent: naučni stepen doktora u naučnoj oblasti na koju se bira, minimalno tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama, od čega je jedan naučni rad objavljen u publikaciji relevantnim naučnim bazama podataka;
 - e) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, minimalno pet naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama nakon izbora u zvanje docenta, od čega su dva naučna rada objavljena u publikacijama indeksiranim u relevantnim naučnim bazama, objavljena knjiga, originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod te uspješno mentorstvo najmanje dva kandidata za stepen drugog ciklusa studija odnosno ekvivalenta;
 - f) redovni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, minimalno osam naučnih radova u priznatim publikacijama objavljenih nakon izbora u zvanje vanrednog profesora, od čega su četiri naučna rada objavljena u publikacijama indeksiranim u relevantnim naučnim bazama, dvije objavljene knjige, dva originalna stručno-naučna djela, kao što je projekt, patent ili originalni metod, te uspješno mentorstvo najmanje tri kandidata za stepen drugog ciklusa studija odnosno ekvivalenta i jednog kandidata trećeg ciklusa studija odnosno ekvivalenta.
- (3) Statutom i općim aktom, a u skladu sa Smjernicama iz člana 115., visokoškolska ustanova će utvrditi posebno vrednovanje za dodatne oblasti prilikom izbora u akademska zvanja i to:
 - a) nastavničke sposobnosti i doprinos koji obuhvata: kvalitetu realizacije nastave na obaveznim i izbornim predmetima, rad sa studentima na vannastavnim aktivnostima; inoviranje nastavnog procesa; učešće u aktivnostima unapređenja nastave i jačanje interkulturalnog iskustva studenata; dodatno opterećenje u nastavnom procesu;

mentorstava za završni rad (master teze); učešće u komisijama za odbranu završnih radova; učešće u internoj programskoj evaluaciji; učešće u radu komisija za revidiranje studijskog programa, prijevod naučnih i naučno-stručnih djela sa redakturom sa stranih jezika iz naučne grane.

- b) doprinos procesu internacionalizacije koji obuhvata: međunarodnu mobilnost; učešće u radu tijela koja se bave procesom internacionalizacije na visokoškolskoj ustanovi; učešće u aktivnosti Strategije internacionalizacije visokoškolske ustanove; učešće u kreiranju i realizaciji cikličnog; necikličnih studijskog programa; ljetnoj/zimskoj školi; mikroakreditivima održanim i na stranom jeziku za strane i domaće studente; prestižnim međunarodnim konferencijama; učešće u uređivačkim odborima međunarodnih časopisa; naučnim i organizacionim odborima međunarodnih konferencija; recenziranju međunarodnih projekata ili međunarodnih naučnih radova ili knjiga/monografija izdanih na stranim jezicima; učešće u radu međunarodnih stručnih/naučnih asocijacija/inicijativa/konzorcija/komisija; učešće u međunarodnim projektnim timovima ili međunarodnim naučnim/profesionalnim mrežama; uređivačkom odboru međunarodnih časopisa; komisijama za izbor na inostranim visokoškolskim ustanovama; mentorstvima na inostranim visokoškolskim institucijama; realizacija gostujućih predavanja na međunarodnim konferencijama; visokoškolskim institucijama; i međunarodnim udruženjima/asocijacijama.
 - c) društveni doprinos koji obuhvata: priznanja i nagrade dobijene od šire društvene zajednice ili visokoškolske ustanove; učešće u savjetodavnim tijelima institucija od šireg društvenog značaja; učešće u nadležnim tijelima/komisijama/grupama/savjetima koje rade na jačanju; planiranju i unapređenju svih procesa u okviru visokoškolskih ustanova; rad na realizaciji aktivnosti vezanih za unapređenje institucije i razvoj zajednice; učešće u izdavačkom/uređivačkom odboru domaćih časopisa; zbornika radova i monografija; organizacionom i naučnom odboru domaćih konferencija; savjetovanja; okruglih stolova; recenzija naučnih radova; knjiga i monografija; rad na oblikovanju javnih politika; konsultantski rad za zajednicu; volonterski rad za visokoškolsku ustanovu i zajednicu; rad na razvojnim projektima; učešće u inicijativama vezanim za ostvarenje globalnih ciljeva održivog razvoja.
- (4) Kriteriji vezani za ocjenu navedenih oblasti iz stava (3) ovog člana preciznije će se utvrditi statutom i općim aktom visokoškolske ustanove posebnom vodeći računa o specifičnostima vezanim za izbor, i vrednovanje rezultata rada u naučnim oblastima, poljima i granama koja zbog specifičnosti istraživanja i mjerenja naučnih rezultata imaju poseban način vrednovanja uslova za izbora u akademska zvanja.“

Komentar: Predlaže se izmjena člana 111. obzirom da su minimalni i dodatni uvjeti za izbor u viša zvanja odredbom člana suštinski postali minimalni uvjeti, dok u isto vrijeme, dodatni uvjeti nisu dovoljno precizirani da bi u primijeni mogli biti adekvatno vrednovani. Navodi se u članu 111. stavu (1) da se minimalni uslovi za izbor u naučno-nastavna zvanja definišu kroz „pet oblasti“, a potom se u nastavku ovog stava navode četiri oblasti.

a) Oblasti „naučnih dostignuća i doprinosa“ treba pridodati objavljivanje autorskih knjiga, tj. naučnih i naučno-stručnih djela, kao i prijevoda djela sa redakturom sa stranih jezika iz naučne grane u koju se vrši izbor u zvanje.

b) Kvalitetu realizacije nastave na obaveznim i izbornim predmetima treba dati prioritet u odnosu na realizaciju vannastavnih aktivnosti.

Obrazloženje: Uvažavajući intenciju predlagača da se pored zakonom definiranih minimalnih uvjeta za izbor, valoriziraju i dodatne tri kategorije, nastavničke sposobnosti, doprinos internacionalizaciji, te društveni doprinos, predloženi prijedlog izmjene člana zakona odvajaju minimalne uvjete za izbor, koji se u skladu s okvirnim zakonom mogu primjenjivati danom donošenja novog zakona, dok će dodatne uvjete biti potrebno urediti općim aktom visokoškolske ustanove. Predloženom izmjenom, minimalni i dodatni uvjeti se jasno odvajaju. Predloženom izmjenom, dodatno su definirani sadržaj i procedura donošenja općih akata.

47. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje I. Stjecanje akademskih zvanja, član 112. Nacrta ZVO, koji glasi:

„Član 112.

(Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)

- (1) Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na nastavnim programima na visokoškolskoj ustanovi ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij, a koji se bliže uređuju ovim zakonom, Smjernicama i statutom visokoškolske ustanove, su:
- a) asistent: odgovarajući stepen prvog ciklusa studija koji se vrednuje s najmanje 240 ECTS bodova ili odgovarajući VII stepen studija po predbolonjskom sistemu studija, sa najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
 - b) viši asistent: odgovarajući stepen drugog ciklusa studija ili završen postdiplomski studij po predbolonjskom sistemu studija, sa najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5, uspješno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva;
 - c) docent: odgovarajući stepen drugog ciklusa studija ili završen postdiplomski studij po predbolonjskom sistemu studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, demonstrirana nastavnička sposobnost i doprinos iz člana 111. stav (1) tačka b); dokazan minimalni doprinos internacionalizaciji (član 111. stav (1) tačka c)), te dokazani minimalni društveni doprinos iz člana 111. stav (1) tačka d));
 - d) vanredni profesor: stepen drugog ciklusa studija ili završen postdiplomski studij po predbolonjskom sistemu studija, proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i demonstrirana značajnu nastavničku sposobnost i doprinos (član 111. stav (1) tačka b)); dokazan značajni doprinos internacionalizaciji (član 111. stav (1) tačka c)), te dokazani značajni društveni doprinos (član 111. stav (1) tačka d));
 - e) redovni profesor: stepen drugog ciklusa studija ili završen postdiplomski studij po predbolonjskom sistemu studija, proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra, i demonstrirana izuzetna nastavnička sposobnost i

doprinos (član 111. stav (1) tačka b)); dokazan izuzetan doprinos internacionalizaciji (član 111. stav (1) tačka c)), te dokazani izuzetni društveni doprinos (član 111. stav (1) tačka d));

- (2) Kriteriji vezani za ocjenu navedenih oblasti iz stava (1) ovog člana preciznije će se utvrditi statutom, posebnim općim aktom visokoškolske ustanove o uslovima i načinu izbora u akademska zvanja, a u skladu sa Pravilnikom iz člana 111. stav (3) ovog zakona i Smjernicama posebno vodeći računa o specifičnostima vezanim za izbor i vrednovanje rezultata rada u naučnim oblastima, poljima i granama koja zbog specifičnosti istraživanja i mjerenja naučnih rezultata imaju poseban način vrednovanja uslova za izbor u akademska zvanja.“

Prijedlog izmjene glasi:

„Član 112.

(Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)

- (1) Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja na visokoškolskim ustanovama se definišu kroz četiri oblasti i to: umjetnička dostignuća i doprinos, nastavničke sposobnosti i doprinos, doprinos procesu internacionalizacije, te društveni doprinos, u skladu sa općim aktom visokoškolske ustanove iz stava (4) ovog člana.
- (2) Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na nastavnim programima na visokoškolskoj ustanovi ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij, a koji se bliže uređuju ovim zakonom, Smjernicama i statutom visokoškolske ustanove, su:
- a) asistent: odgovarajući stepen prvog ciklusa studija koji se vrednuje s najmanje 240 ECTS bodova ili odgovarajući VII stepen studija po predbolonjskom sistemu studija, sa najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
 - b) viši asistent: odgovarajući stepen drugog ciklusa studija ili završen postdiplomski studij po predbolonjskom sistemu studija, sa najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5, uspješno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva;
 - c) docent: odgovarajući stepen drugog ciklusa studija ili završen postdiplomski studij po predbolonjskom sistemu studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu;
 - d) vanredni profesor: stepen drugog ciklusa studija ili završen postdiplomski studij po predbolonjskom sistemu studija, proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu;
 - e) redovni profesor: stepen drugog ciklusa studija ili završen postdiplomski studij po predbolonjskom sistemu studija, proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra, pokazani rezultati u nastavnom radu.

- (3) Statutom i općim aktom, a u skladu sa Smjernicama iz člana 115., visokoškolska ustanova će utvrditi posebno vrednovanje za dodatne oblasti prilikom izbora u umjetničko-nastavna zvanja i to:
- a) nastavničke sposobnosti i doprinos što obuhvata: rad sa studentima na vannastavnim aktivnostima (uvođenje slobodnih modula, priprema studenata za učešće na takmičenjima); inoviranje nastavnog procesa (uvođenje novih formi podučavanja i učenja, novih predmeta, uključivanje studenata u proces umjetničkog istraživanja, poticanje studenata da javno prezentiraju vlastito stvaralaštvo); učešće u aktivnostima unapređenja nastave i jačanje interkulturalnog iskustva studenata (analiza i proučavanje nastavnog procesa, učešće na seminarima/okruglim stolovima/stručnoj edukaciji i konferencijama koje se tiču ove teme); dodatno opterećenje u nastavnom procesu koje se odnosi na mentorstava za završni rad/umjetničku prezentaciju, učešće u komisijama za odbranu završnih radova, učešće u internoj programskoj evaluaciji i učešće u radu komisije za revidiranje studijskog programa;
 - b) doprinos procesu internacionalizacije što obuhvata: međunarodni karakter umjetničkog djelovanja; učešće i promocija međunarodne akademske mobilnosti; kreiranje predmeta na engleskom i/ili drugom stranom jeziku; učešće u radu tijela koja se bave procesom internacionalizacije na visokoškolskoj ustanovi; učešće u aktivnosti Strategije internacionalizacije visokoškolske ustanove; učešće u kreiranju i realizaciji cikličnog i necikličnog studijskog programa i/li umjetničkim radionicama za strane i domaće studente; učešće u stručnim komisijama međunarodnih umjetničkih takmičenja; recenziranje, programacija i kuratorstvo međunarodnih festivala i umjetničkih smotri; učešće u komisijama za izbor na inostranim visokoškolskim ustanovama i/ili mentorstvima na inostranim visokoškolskim ustanovama; realizaciju pozivnih predavanja na međunarodnim visokoškolskim ustanovama, udruženjima/asocijacijama;
 - c) društveni doprinos što obuhvata: priznanja i nagrade dobijene od šire društvene zajednice, visokoškolske ustanove; učešće u savjetodavnim tijelima institucija od šireg društvenog značaja; učešće u nadležnim tijelima/komisijama/grupama/savjetima koje rade na jačanju, planiranju i unapređenju svih procesa u okviru visokoškolske ustanove; rad na realizaciji aktivnosti vezanih za unapređenje institucije i razvoj zajednice; učešće i rad na realizaciji umjetničkih projekata/festivala/smotri usmjerenih na izvođenje/prezentaciju i/li promociju umjetnosti u široj društvenoj zajednici; konsultantski rad za zajednicu i/ili volonterski rad za visokoškolsku ustanovu i zajednicu; rad na razvojnim projektima; učešće u inicijativama vezanim za ostvarenje globalnih ciljeva održivog razvoja.
- (4) Kriteriji vezani za ocjenu navedenih oblasti iz stava (3) ovog člana preciznije će se utvrditi statutom i općim aktom visokoškolske ustanove posebnom vodeći računa o specifičnostima vezanim za izbor u umjetničko-nastavna zvanja i mjerenja umjetničkih i naučnih rezultata.“

Komentar: Predlaže se izmjena člana 112. obzirom da su minimalni i dodatni uvjeti za izbor u viša zvanja odredbom člana suštinski postali minimalni uvjeti, dok u isto vrijeme, dodatni uvjeti nisu dovoljno precizirani da bi u primijeni mogli biti adekvatno vrednovani.

Obrazloženje: Analogno formalnoj organizaciji člana 111, u kojem se u tački jedan definiraju oblasti za naučno-nastavna zvanja, potrebno je i u članu 112. prvom tačkom definirati pojmove/oblasti umjetničko-nastavnih zvanja, jer definicije oblasti iz člana 111 nisu adekvatne. U izradi prijedloga izmjene Nacrta ZVO pratili smo četiri oblasti kako su definirane u članu 111, ali smo ih sadržajno prilagodili umjetničko-nastavnim zvanjima. S obzirom da smo se našim prijedlogom izmjene mijenja struktura člana, kao prijedlog za izmjenu donosimo prijedlog izmjene kompletnog člana. Također, uvažavajući intenciju predlagača da se pored zakonom definiranih minimalnih uvjeta za izbor, valoriziraju i dodatne tri kategorije, nastavničke sposobnosti, doprinos internacionalizaciji, te društveni doprinos, predloženi prijedlog izmjene člana zakona odvajaja minimalne uvjete za izbor, koji se u skladu s okvirnim zakonom mogu primjenjivati danom donošenja novog zakona, dok će dodatne uvjete biti potrebno urediti općim aktom visokoškolske ustanove. Predloženom izmjenom, minimalni i dodatni uvjeti se jasno odvajaju. Predloženom izmjenom, dodatno su definirani sadržaj i procedura donošenja općih akata.

48. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje I. Stjecanje akademskih zvanja, član 115. Nacrta ZVO, koji glasi:

„Član 115.

(Uslovi i način izbora u akademska zvanja)

- (1) Uslovi i način izbora u akademska zvanja utvrđuju se zakonom, Pravilnikom iz člana 111. stav (3) ovog zakona, općim aktom visokoškolske ustanove o uslovima i načinu izbora u akademska zvanja i Smjernicama.
- (2) Općim aktom iz stava (1) ovog člana i statutom visokoškolske ustanove, u skladu sa zakonom i Smjernicama, bliže se propisuju:
 - a) pojmovi i set kriterija i način vrednovanja kriterija vezano za posebne uslove za izbor u akademska zvanja, uzimajući u obzir specifičnosti pojedinih naučnih i umjetničkih oblasti;
 - b) postupak za izbor u akademska zvanja;
 - c) druga relevantna pitanja vezana za postupak, uslove i kriterije za izbor u akademska zvanja, uz uvažavanje najviših i općeprihvaćenih akademskih standarda.
- (3) Smjernicama iz stava (1) ovog člana utvrđuju se obavezujući općeprihvaćeni standardi struke koji važe za izbor u akademska zvanja.
- (4) Smjernice iz stava (1) ovog člana:
 - a) definišu osnovne pojmove vezane za izbor u akademska zvanja;
 - b) utvrđuju opće kriterije za vrednovanje kvantitativnih i kvalitativnih uslova za izbor u akademska zvanja;
 - c) utvrđuju opće kriterije za vrednovanje i prijedlog liste relevantnih naučnih baza i ostalih naučnih baza podataka;
 - d) utvrđuju opće kriterije za vrednovanje priznatih publikacija i ostalih oblika i rezultata naučnog i umjetničkog rada akademskog osoblja;
 - e) utvrđuju kriterije, kategorizaciju i vrednovanje naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama indeksiranim u relevantnim naučnim bazama;

- f) utvrđuju kriterije za vrednovanje publikacija od posebnog društvenog značaja i interesa koji se kao relevantni priznaju u postupku izbora onih naučnih i umjetničkih grana koja zbog specifičnosti istraživanja i mjerenja naučnih i umjetničkih rezultata imaju poseban način vrednovanja uslova za izbora u akademska zvanja;
 - g) utvrđuju kriterije za vrednovanje rezultata naučnog i istraživačkog rada onih naučnih i umjetničkih grana koja zbog specifičnosti istraživanja i mjerenja naučnih i umjetničkih rezultata imaju poseban način vrednovanja uslova za izbor u akademska zvanja;
 - h) utvrđuju vrednovanje rezultata vezanih za proces internacionalizacije i doprinos unapređenju kvaliteta života na visokoškolskoj ustanovi i zajednici; i
 - i) utvrđuju metodologiju za procjenu utjecaja smjernica na ukupne rezultate naučnoistraživačke i umjetničke produktivnosti i kvaliteta u Kantonu Sarajevo;
 - j) bliže uređuju druga relevantna pitanja općeprihvaćenih standarda vezanih za izbor u akademska zvanja.
- (5) Senat vrši revidiranje Smjernica u ciklusima od najmanje pet godina. Revidiranje se vrši na osnovu procjene utjecaja smjernica na ukupne rezultate naučnoistraživačke i umjetničke produktivnosti i kvaliteta u Kantonu Sarajevo, a sa ciljem unapređenja kvaliteta naučnoistraživačkog i umjetničkoistraživačkog rada. Ovu procjenu, na osnovu prikupljenih podataka i usaglašene metodologije u smjernicama, vrši ekspertska komisija imenovana od strane senata.“

Prijedlog izmjene glasi:

„Član 115.

(Uslovi i način izbora u akademska zvanja)

- (1) Uslovi i način izbora u akademska zvanja utvrđuju se zakonom, Smjernicama za izbor u akademska zvanja (u daljem tekstu Smjernicama), statutom i općima aktima visokoškolske ustanove.
- (2) Smjernice za izbor u akademska zvanja donosi Senat visokoškolske ustanove uz mišljenje Savjeta za visoko obrazovanje Kantona Sarajevo.
- (3) Smjernicama iz stava (1) ovog člana utvrđuju se obavezujući općeprihvaćeni standardi struke koji važe za izbor u akademska zvanja.
- (4) Smjernice iz stava (1) ovog člana:
 - a) definišu osnovne pojmove vezane za izbor u akademska zvanja;
 - b) utvrđuju opće kriterije za vrednovanje kvantitativnih i kvalitativnih uslova za izbor u akademska zvanja;
 - c) utvrđuju opće kriterije za vrednovanje i prijedlog liste relevantnih naučnih baza i ostalih naučnih baza podataka;
 - d) utvrđuju opće kriterije za vrednovanje priznatih publikacija i ostalih oblika i rezultata naučnog i umjetničkog rada akademskog osoblja;
 - e) utvrđuju kriterije, kategorizaciju i vrednovanje naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama indeksiranim u relevantnim naučnim bazama;
 - f) utvrđuju kriterije za vrednovanje publikacija od posebnog društvenog značaja i interesa koji se kao relevantni priznaju u postupku izbora onih naučnih i umjetničkih grana koja

zbog specifičnosti istraživanja i mjerenja naučnih i umjetničkih rezultata imaju poseban način vrednovanja uslova za izbora u akademska zvanja;

- g) utvrđuju kriterije za vrednovanje rezultata naučnog i istraživačkog rada onih naučnih i umjetničkih grana koja zbog specifičnosti istraživanja i mjerenja naučnih i umjetničkih rezultata imaju poseban način vrednovanja uslova za izbora u akademska zvanja;
 - h) utvrđuju vrednovanje rezultata vezanih za proces internacionalizacije i doprinos unapređenju kvaliteta života na visokoškolskoj ustanovi i zajednici;
 - i) utvrđuju metodologiju za procjenu utjecaja smjernica na ukupne rezultate naučnoistraživačke i umjetničke produktivnosti i kvaliteta u Kantonu;
 - j) bliže uređuju druga relevantna pitanja općeprihvaćenih standarda vezanih za izbor u akademska zvanja.
- (5) Senat vrši revidiranje smjernica o standardima za izbor u akademska zvanja u ciklusima od najmanje pet godina. Revidiranje se vrši na osnovu procjene utjecaja smjernica na ukupne rezultate naučnoistraživačke i umjetničke produktivnosti i kvaliteta u Kantonu Sarajevo, a sa ciljem unapređenja kvaliteta naučnoistraživačkog i umjetničkoistraživačkog rada.
- (6) Statutom i općim aktima visokoškolske ustanove, u skladu sa zakonom i Smjernicama, preciznije se uređuju:
- a) pojmovi i set kriterija i način vrednovanja kriterija vezano za posebne uslove za izbor u akademska zvanja, uzimajući u obzir specifičnosti pojedinih naučnih i umjetničkih oblasti;
 - b) postupak za izbor u akademska zvanja;
 - c) druga relevantna pitanja vezana za postupak, uslove i kriterije za izbor u akademska zvanja, uz uvažavanje najviših i općeprihvaćenih akademskih standarda.“

Obrazloženje: U vezi s predloženim izmjenama članova 111. i 112., predlaže se izmjena ovog člana.

49. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje I. Stjecanje akademskih zvanja, član 117. stav (1) i (2) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (1) „Za osposobljavanje studenata za praktični i stručni rad, kao i za pomoć akademskom osoblju u organizaciji nastavnog, umjetničkog, naučnoistraživačkog i umjetničkoistraživačkog procesa mogu se angažovati stručni saradnici, tutori, doktorandi, postodoktorandi i eksperti iz prakse.
- (2) Za stručne saradnike, tutore, doktorande, postodoktorande i eksperte iz prakse iz stava (1) ovog člana, postupak te period njihovog angažmana utvrđuju se statutom i drugim aktima visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (1) „Za osposobljavanje studenata za praktični i stručni rad, kao i za pomoć akademskom osoblju u organizaciji nastavnog, umjetničkog, naučnoistraživačkog i umjetničkoistraživačkog procesa mogu se angažovati stručni/umjetnički saradnici, tutori, doktorandi, postodoktorandi i eksperti iz prakse.

- (2) Za stručne/umjetničke saradnike, tutore, doktorande, postodoktorande i eksperte iz prakse iz stava (1) ovog člana, postupak te period njihovog angažmana utvrđuju se statutom i drugim aktima visokoškolske ustanove.“

Obrazloženje: Izostavljeni su umjetnički saradnici.

50. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, I. Stjecanje akademskih zvanja, član 119. stav (3) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (3) „Izborom u zvanje redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, penzionisanom redovnom profesoru visokoškolske ustanove kao javne ustanove, zvanje profesora emeritusa se dodjeljuje po automatizmu, što se preciznije uređuje statutom.“

Prijedlog izmjene glasi: Predlažemo da se stav (3) briše.

Obrazloženje: Smatramo neopravdanim da izbor za člana Akademije nauka i umjetnosti BiH automatski znači i dodjeljivanje zvanja emeritusa penzionisanom redovnom profesoru. Članstvo u nekoj trećoj instituciji, u čijem izboru članova i radu visokoškolska ustanova ne učestvuje, ne može biti osnov za automatsku dodjelu zvanja emeritusa.

51. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje II. Izbori u zvanja, član 122. stav (6) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (6) „Kandidat koji nije ranije učestvovao u realizaciji nastavnog procesa na visokoškolskoj ustanovi obavezan je pred studentima i komisijom održati pristupno predavanje iz nastavnog predmeta, odnosno naučnog/umjetničkog polja/grane za koje je konkurisao, što se bliže uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene iza stava (6) dodaje se novi stav (7) koji glasi:

- (7) „Kandidat koji konkuriše za prvi izbor u umjetničko-nastavno zvanje obavezan je pred komisijom za izbor održati ogledno umjetničko i umjetničko-pedagoško predstavljanje, što se bliže uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Dosadašnji stav (7) postaje stav (8).

Obrazloženje: Pristupno predavanje predviđeno je samo za one kandidate koji nisu „sudjelovali u realizaciji nastavnog procesa na visokoškolskoj ustanovi“. S obzirom da „sudjelovanje“ u nastavi nije jasno definiran pojam (asistent, suradnik u nastavi, laborant i sl.?) te da iz same činjenice sudjelovanja u nastavi nužno ne proističe kapacitiranost kandidata za obavljanje pedagoških i stručno-umjetničkih obaveza koje podrazumijeva nastavno zvanje, smatramo da je pristupno predavanje najbolji praktični način provjere sposobnosti svakog kandidata, a pogotovo kada se radi o procjeni pedagoških sposobnosti kandidata u umjetničkim oblastima gdje je razina praktične vještine najbitniji segment u procjeni kvalitete kandidata. U

skladu s izrečenim valja pomenuti da sve umjetničke akademije u svijetu pri prijemu nastavnog kadra imaju određene oblike praktične provjere sposobnosti kandidata, bez obzira na njegove/njene prethodne akademske i vanakademske kvalifikacije.

Izmjena ove zakonske regulative (te posljedično i akademske prakse) išla bi u cilju povećanja transparentnosti procesa izbora u prvo nastavničko zvanje, preciznijoj kontroli kvaliteti izbora u nastavna zvanja, te konsekventno podizanju kvaliteta nastave na umjetničkim akademijama, kao i UNSA u cjelini. Ukoliko ovakvo zakonsko rješenje, iz bilo kojih razloga nije prihvatljiva ostatku akademske zajednice, smatramo da treba insistirati da se ova izmjena ipak uključi u novi zakon, ali kao specifikum primijenjen na umjetničke akademije.

52. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje III. Radnopravni status akademskog osoblja, član 131. stav (3) Nacrta ZVO, koji glasi:

(3) „Od primjene stava (2) ovog člana mogu se izuzeti lica koja su u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi koja prema odredbama ovog zakona i statuta visokoškolske ustanove predstavlja nastavnu bazu i lica koja obnašaju javnu funkciju i koja se nakon izvršenog izbora u akademsko zvanje angažuju za potrebe realizacije nastavnog procesa bez zasnivanja radnog odnosa sa visokoškolskom ustanovom, odnosno članicom.“

Prijedlog izmjene glasi:

(3) „Od primjene stava (2) ovog člana mogu se izuzeti, na lični zahtjev, lica koja su u radnom odnosu na ustanovi koja prema odredbama ovog zakona i statuta visokoškolske ustanove predstavlja nastavnu bazu i lica koja obnašaju javnu funkciju, i koja se nakon izvršenog izbora u akademsko zvanje angažuju za potrebe realizacije nastavnog procesa bez zasnivanja radnog odnosa sa visokoškolskom ustanovom, odnosno članicom.“

Komentar: Dopuniti stav 3.

Obrazloženje: Ukoliko se ne doda „na lični zahtjev“ može se navedeni stav zloupotrijebiti što bi derogiralo druge zakonske odredbe iz samog Nacrta kojima se predviđa postojane ustanova – nastavnih baza i zasnivanje dvojnog radnog odnosa sa upolenicima takvih ustanova.

53. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje III. Radnopravni status akademskog osoblja, član 137. Nacrta ZVO koji glasi

„U skladu s iskazanom nastavnom potrebom, visokoškolska ustanova može odobriti akademskom osoblju plaćeno odsustvo u trajanju do dva semestra, odnosno do četiri semestra neplaćenog odsustva uz mirovanje radnog statusa, a radi izrade magistarskog ili doktorskog rada, naučnog, umjetničkog ili stručnog usavršavanja ili obavljanja aktivnosti od posebnog interesa za visokoškolsku ustanovu/članicu, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

„U skladu s iskazanom nastavnom potrebom, visokoškolska ustanova može odobriti akademskom osoblju plaćeno odsustvo u trajanju do dva semestra, odnosno do četiri semestra neplaćenog odsustva uz mirovanje radnog statusa, a radi izrade magistarskog ili doktorskog rada, postdoktorskog, naučnog, umjetničkog ili stručnog usavršavanja, sabatikalna ili obavljanja aktivnosti od posebnog interesa za visokoškolsku ustanovu/članicu, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Komentar: Treba dodati postdoktorska istraživanja i sabatikalnu trajanju od jednog semestra.

Obrazloženje: Zakon uopće ne prepoznaje postdoc što je zakonski definirano u svim državama. Zbog toga se susrećemo sa problemima da nismo u mogućnosti da, putem međunarodne razmjene ili na neki drugi način, primimo istraživača koji se prijavi na post doc. Sabatikal imaju sve zemlje okruženja, prepisano iz zakona koji je važio u SFRJ. Predavanja na drugim univerzitetima tokom sabatikalna su i obaveza u nekim zemljama (npr. Slovenija).

54. DIO SEDMI – AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje IV - Ostala pitanja vezana za akademsko i naučnoistraživačko osoblje, član 141. Nacrta ZVO koji glasi

„Član 141.

(Zaštita prava akademskog i naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog osoblja)

- (1) U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa akademskog i naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog osoblja u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se odredbe Zakona o radu ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.
- (2) Zaštita prava akademskog i naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog osoblja na visokoškolskoj ustanovi ostvaruje se u skladu sa zakonom, statutom i općim aktima visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

„Član 141.

(Zaštita prava akademskog i naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog osoblja)

U ostvarivanju prava na radu i u vezi s radom akademsko i naučnoistraživačko/umjetničkoistraživačko osoblje može zahtijevati ostvarivanje i zaštitu prava kod visokoškolske ustanove, nadležnim sudom i drugim organima u skladu sa zakonom, statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.“

Komentar: U članu 141. stav (1) već je uređen član 138.

Obrazloženje: Izmijeniti odredbu s ciljem usklađivanja institutom zaštite prava kako je i naziv člana.

55. DIO SEDMI – POSEBNE ODREDBE ZA UNIVERZITET U SARAJEVU, član 161. stav (1) tačka bb) Nacrta ZVO koji glasi

- (1) „U sastavu Univerziteta u Sarajevu, na dan stupanja na snagu ovog zakona, su sljedeće organizacione jedinice, odnosno članice Univerziteta:
bb) Stomatološki fakultet sa klinikama;“

Prijedlog izmjene glasi: „Univerzitet u Sarajevu - Stomatološki fakultet sa stomatološkim kliničkim centrom“

Komentar: Potrebno je izmijeniti član 161. stav 1. bb).

Obrazloženje: Odlukom Nastavno-naučnog vijeća broj: 01-4-2-14-2/2022 od 28.03.2022. godine prihvaćen je prijedlog za pokretanje procedure promjene dosadašnjeg naziva. Odlukom Senata broj: 01-4-135/22 od 30. 03. 2022. godine je usvojena promjena dosadašnjeg naziva Fakulteta, tako da novi naziv glasi „Univerzitet u Sarajevu-Stomatološki fakultet sa stomatološkim kliničkim centrom“. U dopisu Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade broj:27-01/2-02-6026/21 od 30.03.2022. godine, a vezano za dobijanje saglasnosti za promjenu naziva Fakulteta, navedeno je da se radi o statusnoj promjeni organizacione jedinice koja je u nadležnosti Univerziteta u Sarajevu.

56. DIO SEDMI – POSEBNE ODREDBE ZA UNIVERZITET U SARAJEVU, član 169. **Nacrta ZVO** koji glasi

„Član 169.

(Položaj teoloških fakulteta, visokih teoloških škola i teoloških akademija)

- (1) Odredbe ovog zakona se odnose i na teološke fakultete, visoke teološke škole i teološke akademije, osim u onim dijelovima čija bi primjena ugrozila specifičnosti ukupne društvene funkcije ovih ustanova.
- (2) Položaj teoloških fakulteta punopravnih članica Univerziteta uređuje se posebnim ugovorom koji zaključuju Vlada i osnivači teoloških fakulteta, na sporazumni prijedlog Univerziteta i teoloških fakulteta.
- (3) Sufinansiranje rada teoloških fakulteta u sastavu Univerziteta vrši se u skladu s odlukom Senata i Upravnog odbora Univerziteta i ugovorom koji zaključuju Vlada i osnivači teoloških fakulteta, na sporazumni prijedlog Univerziteta i teoloških fakulteta.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (4) „Teološki fakulteti, kao punopravne članice Univerziteta, zadržava svojstvo pravne osobe.“

Komentar: Ako smatrate da je prikladnije da se traženo u svezi pravne osobnosti navede u članku 169. (Položaj teoloških fakulteta...), predlažemo da se dopiše novi stavak (4) koji bi glasio „Katolički bogoslovni fakultet, kao punopravna članica Univerziteta, zadržava svojstvo pravne osobe“

Obrazloženje: Kao iznad za članak 160.

Prof. dr. Rifat Škrijelj pozvao je članove Senata da se izjasne o predloženim amandmanima iz kategorije *B - Amandmani koji tematiziraju složena pitanja te zahtijevaju posebno i pojedinačno odlučivanje Senata.*

B - KATEGORIJA AMANDAMANA

➤ **Uz 3 (tri) glasa „Protiv“ usvojen je predloženi amandman kako slijedi:**

1. OPĆE ODREDBE – član 3. tačka zz) Nacrta ZVO koji glasi:

„zz) relevantna naučna baza“ znači međunarodna referentna i citatna naučna baza sa sadržajima objavljenim u anonimno recenziranim i indeksiranim publikacijama sa liste utvrđene Smjernicama;“

Komentar: Brisati „međunarodna referentna i citatna“ i „sa liste utvrđene Smjernicama“

Obrazloženje: Citatnost i međunarodni karakter baze nije mjerilo valjanosti i uticaja časopisa niti rada (na tu temu se već dosta raspravljalo). Nadalje, s obzirom da u ovom trenutku tekst Smjernica nije izrađen, kriteriji, kategorizacija i vrednovanje naučnih radova, a samim tim i uslovi za izbor u akademska zvanja zapravo nisu uopće precizirani Nacrtom ZVO KS, što predstavlja izvor pravne nesigurnosti za akademsko osoblje (usvaja se Zakon, a ne znamo uopće šta će na kraju pisati u Smjernicama, nit ko će ih donositi - stručna tijela organizacionih jedinica Univerziteta, Senat na prijedlog tijela organizacionih ili samo Senat).

Relevantna naučna baza znaci priznata naučna baza podataka za pojedine oblasti sa sadržajima objavljenim u indeksiranim i dvostruko slijepo recenziranim publikacijama.

➤ **Uz 1 (jedan) glas „Protiv“ usvojen je predloženi amandman kako slijedi:**

2. DIO DRUGI: SAVJET MINISTARSTVA ZA VISOKO OBRAZOVANJE KANTONA SARAJEVO - članovi od 16. do 20. Nacrta ZVO, koji glase:

„Član 16.

(Savjet ministarstva za visoko obrazovanje Kantona Sarajevo)

- (1) Radi ostvarivanja i unapređenja društvenih interesa u visokom obrazovanju, nauci i cjelokupnom inovacionom sistemu te njihovog međusobnog povezivanja, odnosno radi izgradnje modernog ekosistema visokog obrazovanja osniva se Savjet ministarstva za visoko obrazovanje Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Savjet).
- (2) Savjet djeluje kao savjetodavno tijelo u oblasti visokog obrazovanja.

Član 17.
(Sastav i mandat Savjeta)

- (1) Savjet čini:
 - a) šest predstavnika iz naučnih i umjetničkih grupacija Univerziteta u Sarajevu;
 - b) po jedan predstavnik ostalih univerziteta sa sjedištem u Sarajevu;
 - c) po jedan predstavnik studenata trećeg ciklusa univerziteta sa sjedištem u Sarajevu;
 - d) predstavnik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine;
 - e) dva predstavnika Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (2) Mandat članova Savjeta traje dvije godine.

Član 18.
(Imenovanje i razrješenje članova Savjeta)

- (1) Članove Savjeta imenuje i razrješava ministar za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar) na prijedlog ustanova, odnosno institucija iz člana 17. stav (1) ovog zakona.
- (2) Članovi Savjeta delegiraju se iz institucija navedenih u članu 17. stav (1) ovog zakona u skladu sa statutom visokoškolske ustanove ili odgovarajućim aktom institucije.
- (3) Predstavnike Ministarstva imenuje ministar.
- (4) Član Savjeta se razrješava istekom mandata, a može biti i prijevremeno razriješen prije isteka mandata na koji je delegiran i to:
 - a) na lični zahtjev;
 - b) na prijedlog tijela koje predstavlja u Savjetu, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove ili odgovarajućim aktom institucije.
- (5) Izabrani predstavnici u zakonodavnoj vlasti, nosioci funkcija u izvršnoj vlasti, članovi rukovodnih organa političkih stranaka, članovi upravnog odbora i rukovodioci u visokoškolskim ustanovama ne mogu biti članovi Savjeta.
- (6) Na rješenje o razriješenju iz stava (4) ovog člana, član Savjeta nema pravo žalbe, ali može pokrenuti spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 19.
(Nadležnost Savjeta)

Savjet, na zahtjev Ministarstva, vrši analize, daje preporuke i mišljenja vezana za oblast visokog obrazovanja Kantona Sarajevo te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Član 20.
(Rad i funkcionisanje Savjeta)

- (1) Rad Savjeta je javan.
- (2) Način izbora predsjedavajućeg i njegovog zamjenika, imenovanje i razrješenje članova te rad i funkcionisanje Savjeta precizno se uređuju poslovníkom o radu Savjeta.
- (3) Administrativno-tehničke poslove za Savjet obavlja Ministarstvo.“

Prijedlog izmjene:

Brisati.

Obrazloženje:

Nepotreban paralelizam institucija. Sporne savjetodavne nadležnosti. Nejasan status odluka koje donosi, u smislu da li su obavezujuće ili ne. Povećanje troškova budžeta Kantona Sarajevo. Poslove savjeta može i treba obavljati Ministarstvo. Ministarstvo po ukazanoj potrebi može kreirati *ad-hoc* komisije, ali nikako formirati stalni savjet.

U skladu sa ovim treba brisati i korigovati članove u kojima se spominje Savjet na način da navedene aktivnosti Savjeta u tim članovima obavlja isključivo Ministarstvo: član 41. stav (3), cijeli član 42, član 44. stav (2), član 49. stav (3), član 111. stav (4) i član 170. Kako je u članu 16. stav (2) navedeno „(2) Savjet djeluje kao savjetodavno tijelo u oblasti visokog obrazovanja.” onda se postavlja pitanje uloge predstavnika ministarstva u Savjetu, odnosno oni savjetuju sami sebe.“

Posebno je važno istaći da ne postoji racionalan razlog za davanje tolike važnosti i uloge studentima trećeg ciklusa u Savjetu. „Po jedan predstavnik ostalih univerziteta sa sjedištem u Sarajevu“ može dovesti do dominantne uloge članova sa drugih (privatnih) univerziteta u odnosu na javni univerzitet – javno dobro i javni interes. Ovaj komentar se također treba povezati i sa predstavnicima studenata trećeg ciklusa u Savjetu. Veoma lako se može desiti da će broj predstavnika privatnih univerziteta biti dominantan.

Članom 19. se govori da Savjet „obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom“. Nije definisano koje poslove. Nije definisan ni način finansiranja Savjeta. Ako će biti finansiran iz budžeta KS, onda je ovo nepotreban javni trošak.

Opća zapazanja: Proces formulisanja strategije razvoja visokog obrazovanja nije jasno definisan. Također je nedorečen (nije preciziran) način imenovanja Komisije stručnjaka za ocjenu prilagođenosti Strategije potrebama KS, BiH, kao i tima za praćenje i evaluaciju realizacije Strategije (čl. 21. i čl. 23.).

➤ **Uz 2 (dva) glasa „Protiv“ i 1 (jedan) „Suzdržan glas nije usvojen prijedlog amandmana kako slijedi:**

3. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, Poglavlje V. Tijela članice, član 67. Nacrta ZVO.

Prijedlog dopune član 67. Nacrta ZVO sa novim stavom (5).

Prijedlog izmjene: Iza stava (4) dodati novi stav (5) koji bi glasio:

(5) „Studenti nemaju pravo glasanja i odlučivanja u Vijeću kada se raspravlja o pitanjima koja se tiču izbora u akademska zvanja, izbora dekana, kao i pitanjima koja se tiču isključivo struke, a koja ni na koji način ne utiču na prava i obaveze studenata.“

Dosadašnji stavovi (5) i (6) postaju stavovi (6) i (7).

Komentar: Članom 67. Nacrta Zakona o visokom obrazovanju propisan je sastav Vijeća članice. Ovim Nacrtom broj predstavnika studenata u Vijeću povećan je na četiri.

Obrazloženje: Obzirom da studenti nemaju dovoljno stručnog znanja da raspravljaju o svim pitanjima koja spadaju u nadležnost Vijeća, smatramo da je neophodno ograničiti pitanja o kojima studenti mogu glasati.

➤ **Jednoglasno je usvojen prijedlog amandmana kako slijedi:**

4. DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKJE USTANOVE, Poglavlje VIII. Pridružene članice, nastavne i naučnoistraživačke/umjetničkoistraživačke baze, član 86. Nacrta ZVO, koji glasi

„Ustanove koje su u dosadašnjem nastavnom procesu služile kao nastavna baza za realizaciju nastavnog i naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona pokrenuti postupak za stjecanje statusa nastavne baze u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi:

„Ustanove kojima je priznat status nastavne baze prije stupanja na snagu ovog Zakona zadržavaju status, što se bliže uređuje statutom visokoškolske ugovore i ugovorom o međusobnim pravima i obavezama između visokoškolske ustanove i nastavne baze.“

Komentar: Izmijeniti tekst člana 86.

Obrazloženje: Potpuno je neosnovano tražiti ponovno provođenje postupka stjecanja statusa nastavne baze u situaciji kada već postoji odluka visokoškolske ustanove kojom je taj status priznat. Pokretanje takvog postupka ima svoj smisao i opravdanje tek nakon što istekne rok za koji je ustanovi priznat status nastavne baze.

➤ **Uz 3 (tri) glasa „Protiv“ i 1 (jedan) „Suzdržan“ glas usvojen je prijedlog amandmana kako slijedi:**

5. DIO V CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 95. Nacrta ZVO.

Prijedlog izmjene člana 95. Nacrta ZVO se odnosi na dopunu sa novim stavom koji glasi:

„Ljetni odmor traje najduže osam sedmica.“

Komentar: Potrebno je dopuniti član 95. Organizacija studijske godine

Obrazloženje: U trenutno važećem Zakonu o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, u članu 57. Organizacija studijske godine, stav 4) Ljetni odmor traje najduže osam sedmica, određeno je vrijeme trajanja ljetnog odmora. U nacrtu novog Zakona o visokom obrazovanju, član 95. Organizacija studijske godine, nema ovaj stav.

Potrebno je da se i u novom Zakonu o visokom obrazovanju, dopuni član 95. sa stavom koji navodi: Ljetni odmor traje najduže osam sedmica.

➤ **Jednoglasno je usvojen prijedlog amandmana kako slijedi:**

6. DIO V CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 96. stav (3) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (3) „Visokoškolska ustanova je obavezna organizovati i utvrditi termine polaganja ispita tako da student u istom danu može biti opterećen polaganjem najviše jednog ispita iz tekuće studijske godine.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (3) „Visokoškolska ustanova je obavezna organizirati i utvrditi termine polaganja ispita tako da student u istom danu može biti opterećen polaganjem najviše jednog ispita iz tekuće studijske godine, uz uvažavanje specifičnosti studijskih programa teoloških fakulteta.“

Komentar: Potrebno je predvidjeti specifičnost teoloških fakulteta u pogledu organizacije ispita.

Obrazloženje: Zbog broja ispita na pojedinoj studijskoj godini, nije moguće ispoštovati da student u istom danu bude opterećen polaganjem samo jednog ispita na dan. Važeći Zakon o visokom obrazovanju s razlogom je predvidio specifičnost teoloških fakulteta u svezi s ovim pitanjem u članku 63. stavku (5).

➤ **Uz 1 (jedan) „Suzdržan“ glas usvojen je prijedlog amandmana kako slijedi:**

7. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I: Vrste studija, član 96. stav (8) Nacrta ZVO, koji glasi:

- (8) „Rezultati završnih pisanih ispita moraju biti objavljeni na internet stranici ili elektronskoj platformi za učenje članice u roku od 14 dana od dana ispita koji omogućavaju pravovremeno odvijanje nastavnih aktivnosti, uz obavezno oglašavanje termina u kojem student može izvršiti neposredan uvid u svoj rad.“

Prijedlog izmjene glasi:

- (8) „Rezultati završnih pisanih ispita moraju biti objavljeni na internet stranici ili elektronskoj platformi za učenje članice i oglasnoj ploči članice u roku 5 radnih dana do 50 studenta, koji izlaze na ispit, odnosno u roku od 8 radnih dana za preko 100 studenata, koji izlaze na ispit, a najkasnije do 4 dana prije novog termina za polaganje ispita.“

Komentar: Rezultati ispita trebaju biti objavljeni i na oglasnoj ploči, te je rok za objavljivanje rezultata od 14 dana dugačak. Prijedlog da do 50 studenta, koji izlaze na ispit, rok za

objavljivanje iznosi 5 radnih dana, a preko 100 studenata, koji izlaze na ispit, rok za objavljivanje iznosi 8 radnih dana.

Obrazloženje: Zbog kratkog perioda između završnih i popravnih ispita prijedlog je da skрати rok za objavu rezultata ispita.

➤ **Jednoglasno je usvojen prijedlog amandmana kako slijedi:**

8. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 99. Nacrta ZVO.

Nakon stava (3) **predlaže se dopuna novog stava (4)** koji glasi:

(4) „Studentu koji obnavlja godinu studija, visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može dozvoliti unutar jednog ciklusa, u skladu sa svojim kapacitetima i organizacionim mogućnostima, pohađanje nastave i polaganje nastavnih predmeta iz naredne studijske godine pod uslovom da ukupno opterećenje studenata po semestru ne prelazi 30 ECTS studijskih bodova.“

Obrazloženje: Potrebno je omogućiti studentu da racionalno koristi vrijeme koje mu stoji na raspolaganju u toku studijske godine. Studentima omogućiti pravo na tzv „koliziju“

➤ **Jednoglasno je usvojen prijedlog amandmana kako slijedi:**

9. DIO PETI: CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME, Poglavlje I. Vrste studija, član 99. stav (1) Nacrta ZVO, koji glasi:

(1) „Student koji je ostvario najmanje 48 ECTS bodova u jednoj studijskoj godini ima pravo upisati narednu studijsku godinu pod uslovom da nepoloženi predmeti koji se prenose u narednu studijsku godinu prema studijskom programu nisu preduslov za polaganje predmeta u toj narednoj studijskoj godini.“

Prijedlog izmjene glasi:

(1) „Student ima pravo prenijeti u narednu godinu studija unutar jednog ciklusa studija 12 ECTS studijskih bodova ili dva nepoložena predmeta bez obzira na vrednovanje, pod uslovom da nepoloženi predmet koji se prenosi u narednu studijsku godinu nije preduslov za slušanje predmeta u toj studijskoj godini.“

Komentar: Potrebno je izmijeniti tekst člana 99. stav (1) na način da uslov prelaska u narednu studijsku godinu uključuje i broj nepoloženih predmeta koji se mogu prenijeti u narednu studijsku godinu.

Obrazloženje: Broj ECTS poena po pojedinim predmetima i studijskim programima se razlikuje te će formulacija „Student koji je ostvario najmanje 48 ECTS bodova u jednoj

studijskoj godini ima pravo upisati narednu studijsku godinu" imati različite implikacije za studente različitih studijskim programa koji se izvode na različitim organizacionim jedinicama Univerziteta u Sarajevu. Ilustracije radi Integriranim studijskim programom "Medicina" 2018, definirani broj ECTS bodova na predmetu Anatomija čovjeka 1 je 10 ECTS, na predmetu Fiziologija čovjeka I je 10 ECTS, Interna medicina je 27 ECTS, Hirurgija 25 ECTS, itd. Također, Planom i programom integriranog studija Stomatološkog fakulteta, postoje predmeti koji se vrednuju sa 10 ECTS i više od 10 ECTS bodova (npr. Anatomija čovjeka, Histologija i embriologija, Mobilna stomatološka protetika). Posmatrajući alokaciju ECTS bodova po pojedinim predmetima na studijskim programima medicinskih nauka, primjena ECTS bodova kao jedinog kriterija prema kojem se propisuje mogućnost upisa u narednu studijsku godinu, potencijalno može dovesti do diskriminacije studenata po naučnim oblastima koje studiraju. U skladu s naprijed navedenim, prelazak u narednu studijsku godinu potrebno je definirati i brojem predmeta, a ne isključivo brojem ECTS bodova.

➤ **Jednoglasno je usvojen prijedlog amandmana kako slijedi:**

10. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje II. Izbori u zvanja, član 127. Nacrta ZVO, koji glasi:

„Član 127.

(Izbor u više zvanje prije isteka izbornog perioda)

- (1) Član akademskog osoblja u naučno-nastavnom zvanju asistenta ima pravo biti izabran u zvanje višeg asistenta i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko ispuni uslove za izbor u zvanje višeg asistenta i ako je proveo u nastavi najmanje dvije godine nakon posljednjeg izbora, te ukoliko je od propisanih uslova za izbor u zvanje višeg asistenta dodatno objavio najmanje dva naučna rada iz naučne oblasti, odnosno polja za koju se bira objavljena u relevantnim naučnim bazama i upisao treći ciklus studija, uspješno izvršio sve obaveze, te položio ispite sa prve godine studija.
- (2) Član akademskog osoblja u umjetničko-nastavnom zvanju asistenta ima pravo biti izabran u zvanje višeg asistenta i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko ispuni uslove za izbor i ukoliko je proveo u nastavi najmanje dvije godine.
- (3) Član akademskog osoblja u zvanju višeg asistenta ima pravo biti izabran u zvanje docenta i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko ispuni sve uslove za izbor u zvanje docenta, te ukoliko je objavio jedan dodatni rad u relevantnim naučnim bazama i ukoliko postoji iskazana nastavna potreba za realizaciju nastave na visokoškolskoj ustanovi.
- (4) Član akademskog osoblja u zvanju docenta i vanrednog profesora ima pravo biti izabran u više zvanje i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko je u zvanju proveo tri godine, ispunio sve uslove za izbor u više akademsko zvanje bez supstitucija u toku prethodnog izbornog perioda te ukoliko je realizirao više od propisanog broja radova za izbor u više zvanje i to za:
 - a) vanrednog profesora u naučno-nastavnom zvanju dodatno objavio najmanje tri naučna rada u relevantnim naučnim bazama;

- b) redovnog profesora u naučno-nastavnom zvanju dodatno objavio najmanje četiri naučna rada u priznatim publikacijama u relevantnim naučnim bazama;
 - c) docenta i vanrednog profesora u umjetničko-nastavnom zvanju dodatno realizovao javno predstavljeni oblik umjetničkog stvaralaštva sa međunarodnim priznanjem.
- (5) Uslovi vezani za prijevremeno napredovanje bliže se uređuju Smjernicama i općom aktom visokoškolske ustanove, a u skladu sa Pravilnikom iz člana 111. stav (3) ovog zakona i Smjernicama, te statutom visokoškolske ustanove.
- (6) Prijevremena napredovanja opisana u ovom članu finansiraju se kao redovna.“

Prijedlog izmjene glasi:

Brisati stavove (1), (2), (3), (5) i (6), a u stavu (4) tačku c) izmijeniti na sljedeći način:

„Član 127.

(Izbor u više zvanje prije isteka izbornog perioda)

- (1) Član akademskog osoblja u zvanju docenta i vanrednog profesora ima pravo biti izabran u više zvanje i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko je u zvanju na visokoškolskoj ustanovi u kojoj je biran u zvanje proveo dvije trećine izbornog perioda, ispunio sve uslove za izbor u više akademsko zvanje bez supstitucija u toku prethodnog izbornog perioda te ukoliko je realizirao više od propisanog broja radova za izbor u više zvanje i to za:
- a) vanrednog profesora u naučno-nastavnom zvanju dodatno objavio najmanje tri naučna rada u relevantnim naučnim bazama;
 - b) redovnog profesora u naučno-nastavnom zvanju dodatno objavio najmanje četiri naučna rada u priznatim publikacijama u relevantnim naučnim bazama;
 - c) vanrednog i redovnog profesora u umjetničko-nastavnom zvanju dodatno realizovao javno predstavljeni oblik umjetničkog stvaralaštva sa međunarodnim priznanjem.“

Obrazloženje: Okvirni ZVO ne prepoznaje prijevremeno napredovanje iz zvanja asistentna u višeg asistenta, kao i iz zvanja višeg asistenta u zvanje docenta. S tim u vezi ZVO kod uvjeta za izbor u ova zvanja ne utvrđuje obavezu izrade i objave naučnih radova.

➤ Uz 1 (jedan) glas „Protiv“ nije prihvaćen prijedlog amandmana kako slijedi:

11. DIO SEDMI: AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje III. Radnopravni status akademskog osoblja, član 134. Nacrta ZVO koji glasi

„Član 134.

(Radnopravni status redovnog profesora sa navršениh 65 godina)

- (1) Član akademskog osoblja može ostati u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi do navršениh 65 godina života, odnosno do isteka studijske godine ukoliko 65 godina života navršava u toku studijske godine.

- (2) Ukoliko postoji iskazana nastavna potreba, redovnom profesoru sa navršenih 65 godina života koji je ispunio uslove iz člana 135. st. (2) i (3) ovog zakona moguće je produžiti radni odnos najduže za dvije studijske godine, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

Prijedlog izmjene glasi: Stav (1) se mijenja na način da se briše „65 godina“ i mijenja sa „68 godina“ Novi član 134. treba da glasi:

„Član 134.

(Radnopravni status redovnog profesora sa navršenih 68 godina)

- (1) Član akademskog osoblja može ostati u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi do navršenih 68 godina života, odnosno do isteka studijske godine ukoliko 68 godina života navršava u toku studijske godine.
- (2) Ukoliko postoji iskazana nastavna potreba, redovnom profesoru sa navršenih 68 godina života koji je ispunio uslove iz člana 135. st. (2) i (3) moguće je produžiti radni odnos najduže za dvije studijske godine, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.“

➤ **Uz 4 (četiri) glasa „Protiv“ i 1 (jedan) „Suzdržan“ glas usvojen je prijedlog amandmana kako slijedi:**

12. DIO SEDMI – AKADEMSKA ZVANJA, Poglavlje IV - Ostala pitanja vezana za akademsko i naučnoistraživačko osoblje, član 138. Nacrta ZVO koji glasi

„Član 138.

(Radna i zdravstvena sposobnost)

- (1) Na prava i obaveze visokoškolske ustanove i zaposlenika u vezi sa utvrđivanjem radne i zdravstvene sposobnosti primjenjuju se odredbe Zakona o radu („Službene novine FBiH“, br. 26/16 i 89/18) pod uslovima koji se preciznije određuju statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Na prava iz radnopravnog statusa akademskog i naučnoistraživačkog osoblja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se važeći propisi o radu.
- (3) Statutom visokoškolske ustanove utvrđuju se obaveza sistematskog ljekarskog pregleda zaposlenih na visokoškolskoj ustanovi u ciklusima od minimalno dvije godine.“

Prijedlog izmjene glasi:

„Član 138.

(Propisi o radu i socijalnom osiguranju)

- (1) Na akademsko i naučnoistraživačko/umjetničkoistraživačko osoblje primjenjuju se Zakon o radu, ostali zakoni i kolektivni ugovori kojima se uređuju prava i obaveze na radu, u vezi s radom i povodom rada, osim ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.
- (2) Prilikom zasnivanja radnog odnosa i tokom trajanja radnog odnosa, svi zaposleni dužni su obavijestiti visokoškolsku ustanovu (poslodavca) o bolesti ili drugoj okolnosti koja

onemogućava ili bitno ometa u izvršavanju obaveza na radu i u vezi s radom ili koja ugrožava život ili zdravlje osoba s kojima zaposleni dolazi u dodir.

- (3) Radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova visokoškolska ustanova može uputiti zaposlenika na ljekarski pregled.
- (4) Zaposleni u cilju zaštite zdravlja imaju pravo na sistematski ljekarski pregled najmanje jednom u dvije godine na način i pod uvjetima utvrđenim općim aktom visokoškolske ustanove.“

Komentar: a) U nazivu poglavlja i odredbama članova dodati: umjetničkoistraživačkog b) Odredbu člana 138. potpuno redizajnirati.

Treba imati u vidu da je „radna sposobnost sposobnost osobe za obavljanje određenog posla“, te da ocjena radne sposobnosti podrazumijeva procjenu zdravstvene sposobnosti određene osobe za rad kojom se procjenjuje njezino zdravstveno stanje i psihičke sposobnosti sa zahtjevima poslova radnog mjesta, uvjetima rada i radnim okolišem, u skladu sa propisima penzijsko-invalidskog osiguranja. Kada se govori o zdravstvenoj sposobnosti treba razlikovati opću i posebnu zdravstvenu sposobnost koja je uvjet koji radnik mora ispunjavati za zasnivanje radnog odnosa. Radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova, propisano je da poslodavac može uputiti radnika na liječnički pregled, odnosno poslodavac može prije i tokom radnog odnosa o svom trošku uputiti radnika na zdravstveni pregled radi utvrđivanja, odnosno provjere zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova.

Obrazloženje: Radi se o supsidijarnoj primjeni propisa o radu i socijalnom osiguranju.

Ad-2.

Informacija o statusu novih studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu:

Nakon uvodnog izlaganja prof. dr. Dženane Husremović, a u skladu sa pisanom informacijom Službe za nastavu i studentska pitanja, jednoglasno je donesena

O D L U K A

**o izmjeni i dopuni Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu
broj: 01-4-117/22 od 30. 03. 2022. godine**

I

Tačka I Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-4-117/22 od 30. 03. 2022. godine mijenja se i glasi:

„Usvaja se zahtjev za uspostavu i izvedbu novog studijskog programa Dentalna higijena ERASMUS+DUALSCI na Univerzitetu u Sarajevu – Stomatološkom fakultetu sa klinikama.“

II

Tačka II Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-4-117/22 od 30. 03. 2022. godine mijenja se i glasi:

„Daje se saglasnost na cijenu novog studijskog programa Dentalna higijena ERASMUS+DUALSCI u iznosu od 5.600,00 KM (slovima: pethiljadaišeststotina KM) po studentu.“

III

Tačke III i IV Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-4-117/22 od 30. 03. 2022. godine, ostaju nepromijenjene.

IV

Obavezuje se Univerzitet u Sarajevu – Stomatološki fakultet sa klinikama da izvrši tehničke korekcije naziva Elaborata studijskog programa iz tačke I ove odluke i korigovan Elaborat dostavi Službi za nastavu i studentska pitanja.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i čini sastavni dio Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-4-117/22 od 30. 03. 2022. godine.

O b r a z l o ž e n j e:

Univerzitet u Sarajevu zajedno sa Ministarstvom za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo je član međunarodnog tima za implementaciju dva ERASMUS+ strukturna međunarodna projekta za koje smo potpisali međunarodni ugovor i to:

- ERASMUS+ PARTISH – razvoj kratkih ciklusa i vanrednih studija (realizacija započela 2021.godine) i
- ERASMUS+ DUALSCI – razvoj dualnih studija (realizacija započela 2020.godine)

U oba međunarodna tima, pored Univerziteta u Sarajevu iz Bosne i Hercegovine učestvuju i Univerzitet u Tuzli, Sveučilište u Mostaru, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, te Univerzitet u Zenici. U projekte su uključena i sva resorna ministarstva obrazovanja na kantonalnom i entitetskom nivou, privredne komore i predstavnici poslodavaca kao i privredne organizacije. Cilj ovih projekata je razvoj novih studijskih programa koji će biti prilagođeni tržištu rada i usklađeni sa potrebama budućih studenata, posebno onih koji žele dodatno obrazovanje ili prekvalifikaciju.

U okviru projekata Univerzitetu u Sarajevu je odobrena i kupovina opreme potrebne za izvođenje nastave i unapređenje kvalitete nastave na daljinu u vrijednosti od 220.530,85 BAM. U skladu sa naprijed navedenim Senat Univerziteta u Sarajevu je donio Odluku kao u dispozitivu.

Sjednica je završena u 16:50 sati.

R E K T O R

Prof. dr. Rifat Škrijelj, s.r.

Zapisničar:

Alma Voloder-Madacki, s. r.